

Agenda – Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig

Lleoliad:	I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Fideo Gynadledda drwy Zoom	Marc Wyn Jones
Dyddiad: Dydd Iau, 11 Mehefin 2020	Clerc y Pwyllgor
Amser: 09.00	0300 200 6565
	SeneddNHAMG@senedd.cymru

Yn unol â Rheol Sefydlog 34.19, mae'r Cadeirydd wedi penderfynu gwahardd y cyhoedd o gyfarfod y Pwyllgor at ddibenion diogelu iechyd y cyhoedd. Bydd y cyfarfod hwn yn cael ei ddarlledu'n fyw ar www.senedd.tv. Rhag-gyfarfod anffurfiol (09:00 – 09.30) – PREIFAT

CYHOEDDUS (09:30 – 11:15)

1 **Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau**
(09:30)

2 **COVID-19: Sesiwn graffu gyda Llywodraeth Cymru**
(09:30 – 10:15) (Tudalennau 1 – 32)

Lesley Griffiths AS, Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

Gian Marco Currado, Cyfarwyddwr, Yr Amgylchedd a'r Môr

Christianne Glossop, Prif Swyddog Milfeddygol

John Howells, Cyfarwyddwr Newid Hinsawdd, Ynni a Chynllunio

Dean Medcraft, Cyfarwyddwr Cyllid a Gweithrediadau

Keith Smyton, Pennaeth yr Adran Bwyd

Dogfennau atodol:

Briff Ymchwil

Ymateb Llywodraeth Cymru i lythyr y Pwyllgor yn dilyn sesiwn graffu 7 Mai 2020 (Saesneg yn unig)

EGWYL (10:15 – 10:30)

3 COVID-19: Parhau â'r sesiwn graffu gyda Llywodraeth Cymru

(10.30 – 11.15)

Lesley Griffiths AS, Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

Gian Marco Currado, Cyfarwyddwr, Yr Amgylchedd a'r Môr

Christianne Glossop, Prif Swyddog Milfeddygol

John Howells, Cyfarwyddwr Newid Hinsawdd, Ynni a Chynllunio

Dean Medcraft, Cyfarwyddwr Cyllid a Gweithrediadau

Keith Smyton, Pennaeth yr Adran Bwyd

4 Papurau i'w nodi

4.1 Llythyr at Weinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig – dilyniant i sesiwn dystiolaeth 7 Mai 2020

(Tudalennau 33 – 38)

Dogfennau atodol:

Llythyr

4.2 Gohebiaeth gan Weinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig ynghylch y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer Bil yr Amgylchedd.

(Tudalennau 39 – 55)

Dogfennau atodol:

Llythyr

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 (vi) a (ix) i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod

PREIFAT (11:15 – 11:45)

6 COVID-19: Trafod y dystiolaeth a daeth i law

7 Trafodaeth ar flaenraglen waith y Pwyllgor

(Tudalennau 56 – 57)

Dogfennau atodol:

Papur (Saesneg yn unig)

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Lesley Griffiths AS/MS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref LG/01260/20

Mike Hedges MS
Chair
Climate Change, Environment and Rural Affairs Committee
Senedd Cymru

Dear Mike,

8 June 2020

Thank you for your letter of 22 May, regarding my attendance at the Committee meeting on 7 May and asking for the following further information.

Markets

1. How much progress has been made in developing funding schemes to support the beef and lamb sectors?

The Agriculture Resilience Group, the Sheep Focus Group and Beef Focus Groups continue to meet and are key to us understanding the pressures faced by the industry at every level and my officials will continue to share emerging thinking and scenario plans with these groups.

Beef

Current market trends for beef are displaying a gradual recovery and discussions with stakeholders are currently focusing on longer term strategic analysis of the sector. £1.2 million has been allocated through the Ring Fenced Fund to deliver a national consumer campaign encouraging consumers to “Make It” with beef. It is being launched by AHDB, Quality Meat Scotland and Hybu Cig Cymru. It aims to reach 85 per cent of UK households and deliver a three-to-one return on investment. The move is a joint response to balance challenges faced by the beef supply chain in the wake of Covid-19, which has seen a surge in demand for beef mince in supermarkets. Beef will be the main focus of the campaign initially with the focus changing to lamb as the supply increases during early summer. HCC is also running campaigns to boost the sector, using current recipe based content and engaging with high profile chefs and other celebrities to produce more video based content. Initial feedback suggests both promotional campaigns are having a positive impact on consumer buying patterns, along with in-store promotions. This will help alleviate some of the carcass balance issues experienced a few weeks ago.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 20

Lamb

I am aware lamb prices have recently started to fall but this is largely on trend with the seasonal patterns when more supply comes onto the market from June onwards. Industry reports suggest a good 2020 lambing season, and coupled with the good weather, it is anticipated an influx of prime lamb will be brought forward in the next few weeks. The export market is uncertain and “no deal” remains a real possibility. The extensive preparation undertaken for a potential no deal exit in 2019 will provide a foundation to build upon should there be a no deal following this transitional period.

My officials are working closely with HCC to monitor prices and undertaking scenario planning for all eventualities and I met the HCC board on the 4 June to receive a further update on the planning work HCC are undertaking.

The extensive preparation undertaken for a potential no deal exit in 2019 for Sheep will provide a foundation to build upon should there be a need, and also in preparing us for a potential no deal following this transitional period.

2. To what extent will farmers be eligible for the renewed Economic Resilience Scheme?

The Economic Resilience Fund is unique to Wales and has only been made possible by a considerable effort to re-prioritise our budgets. The focus of the Fund is on businesses whose income has been severely compromised by the current crisis. The first phase of the fund was extremely popular and was paused on Monday 27 April after receiving nearly 10,000 applications. Farms which have diversified their business outside primary agricultural production and food processing businesses will be able to apply for phase 2, subject to eligibility, when the fund re-opens at the end of June.

3. Farming unions told the Committee that the Northern Ireland Executive has put in place a £25 million support package for the dairy, beef, and ornamental sectors. Can you share with the Committee your latest position on the support you will make available for these sectors in Wales? What is your latest position on the introduction of private storage aid for agri-food products, including beef and lamb?

The dairy sector, which plays an important role in feeding the nation, felt the immediate impact of the pandemic with the closure of the food service and hospitality sectors. On 9 May I announced funding for Welsh dairy farmers hardest hit by the recent exceptional market conditions as a result of Covid19. On 3 June I announced details of the Welsh Dairy Support Scheme. Applications for the scheme will open on 18 June, supporting farmers hardest hit by the recent exceptional market conditions due to Covid 19, and will remain open until 14 August 2020. The Welsh Dairy Support Scheme, developed by working with the industry, has been designed to support dairy producers to maintain production capacity during this challenging period. Through the fund, eligible dairy farmers will need to demonstrate they have suffered a reduction of 25% or more in the average price paid for their milk in April and subsequently May, when compared to February 2020. Eligible farmers will be entitled to up to £10,000, to cover around 70% of their lost income to help them to continue to meet fixed costs and sustain production capacity without impacts on animal welfare and the environment.

On 11 May, garden centres re-opened in Wales which will help support the ornamental sector.

Beef prices have shown some improvement lately. Based on data for the week ending 23 May, although still under the year-on-year prices by approximately £42/head deadweight, they are improving.

We will be receiving further analysis from levy bodies in due course including report from Qantar on retail consumer buying patterns.

Private Storage Aid

Private Storage Aid schemes for skimmed milk powder, butter, cheese, beef, sheep and goat meat have been announced by the European Commission and opened on 7 May. The schemes allows the temporary withdrawal of products from the market for a minimum of two to three months, and a maximum period of five to six months.

4. What is being done by the Welsh Government to ensure that Welsh and local produce is being used to supply the most vulnerable in society, including those who are shielding at home because of the pandemic?

From the initial discussions with the providers regarding the food box scheme, the inclusion of locally sourced produce was taken very seriously. The food boxes now include a number of Welsh produce such as Puffin Potatoes, Braces Bread, Burtons Biscuits, Radnor Hills juices and Welsh Milk. In addition Ceredigion County Council is piloting the preparation and delivery of its own boxes to residents, with contents sourced from local wholesalers. The Welsh Government, through its Cywain initiative, put care homes across Wales in contact with local wholesalers when they experience difficulties in sourcing food from their usual suppliers. Also through Cywain we have worked to secure support for independent Food Banks, to link them into the local food supply chain including Welsh wholesalers.

Farm Payments

5. Farming unions have estimated that there have been considerable levels of outstanding payments to farmers from pillar 2 schemes. Can you confirm your latest understanding of the levels of payment that are yet to be received by farmers and outline how you can ensure that the payments reach farmers as soon as possible?

Good progress is being made on processing claims for pillar 2 schemes and every effort is being made to make the outstanding payments as soon as possible. Rural Payments Wales (RPW) is making 2019 pillar 2 area payments in accordance with a new European Commission payment window. The payment window runs until 30 June and it is anticipated all except the most complex claims will be processed before this date.

6. You said you would consider an extension of the Single Grants Scheme beyond the 19 May deadline and committed to discussing this issue with farming unions. Can you provide the Committee with an update on this matter and your views on the likelihood that deadlines for other payment schemes may need to shift?

The 19 May Sustainable Production Grant deadline was for the submission of supporting documentation for appraisal; it was not a specific application deadline. The vast majority of farm businesses submitted some of the required documents before the deadline and RPW will accept the remainder at a later date. A small number of beneficiaries failed to submit any documentation and RPW is contacting these to establish if they wish to proceed with their grant application.

The deadline for submission of the 2020 Single Application Form, Transfer of Basic Payment Scheme Entitlements, Glastir Small Grants claims and Glastir Woodland Creation Expressions of Interest have all been extended in response to the COVID-19 pandemic. My officials will monitor the situation closely as it develops over the coming weeks and months and will continue to apply European Commission Force Majeure / Exceptional Circumstances provision where appropriate.

7. Farming unions were disappointed by the lack of “transparency” concerning discussions about redirecting rural development payments. Can you explain why they have not been involved in discussions on this matter?

Detailed analysis of the challenges to the Welsh Government EU RDP 2014-20 are ongoing, though no final decisions have yet been made. Discussions with all interested parties, including farming unions and other stakeholders, have begun. We have been clear we want to work with the farming unions and others as we consider how to ensure the RDP continues to deliver against our priorities and support Covid-recovery. My officials have met with the farming unions and have a series of ongoing discussions planned over the next few months. In addition, I am currently meeting the unions on an almost weekly basis to discuss the whole range of issues affecting the industry.

8. In reference to the additional funding arising from the Bew review, you said that the money had yet to be provided by the UK Government. Can you tell the Committee when you last discussed this matter with a UK Minister? What is your latest position on how this funding will be allocated?

I have not held any discussions on the matter with UK Ministers. I have recently consented to The Direct Payments to Farmers (Amendments) Regulations 2020 being made on 9 June, which will increase Wales' share of the UK BPS 2020 by the full £2.6m provided in 2020/21 under the Lord Bew review. A further £2.6m will follow in 2021/22.

9. What is your latest position in relation to the use of modulated payments to support direct payments for farmers?

Modulated payments were replaced by pillar transfers in 2014, where up to 15% of pillar 1 funding could be targeted at rural development measures each year.

In December 2019, I received assurances funding of £243m would be provided for BPS 2020, maintaining the funding provided for BPS 2019. I decided to continue to transfer 15% (£41m), subject to the UK Government providing full replacement funding. Following the UK departure from the European Union on 31 January 2020, under the terms of the withdrawal agreement the funding will be made available to support the rural economy and environment from financial year 2021/22.

Support for the Dairy Industry

10. When do you expect that evidence will become available of the effectiveness of the AHDB milk promotion scheme that is aimed at consumers? Will you report back to the Committee on the findings at the earliest opportunity?

The AHDB #milkyourmoments launched on 6 May. Overall, the campaign numbers are indicating it is going well. AHDB has confirmed the evaluation of total campaign outcomes will be available five weeks after the campaign closure date of 31 July 2020.

11. When you attended the Committee's meeting on 7 May, you estimated that around 100 farmers would be able to benefit from the dairy support scheme. Farming unions have told the Committee the number could be closer to 180. What is your latest understanding of the number of farmers that could benefit from the scheme? Given that the funding for the scheme will need to come from existing budgets, does this difference in estimates give you any cause for concern?

I am in regular contact with farming unions to discuss the issues facing the dairy sector and my officials are also in close contact through the Agriculture Resilience Group and the Dairy Focus Group.

I cannot provide you with a confirmed figure at this time. I am encouraging all farmers who believe they are eligible to submit an on-line application form and supporting documentation by the closing date.

12. In the meeting on 7 May, you told the Committee that funding under the scheme would be paid within 7-10 days after the launch of the scheme. Can you tell the Committee how many applicants received funding within the timescale you set?

13. You also told the Committee that there would be a five- to six- week window for applications for the scheme. Given that the impact of Covid-19 and the lockdown may last some time, can you confirm whether that window for applications will be extended?

Applications for the scheme will open on 18 June, supporting the farmers hardest hit by the recent exceptional market conditions due to Covid 19. The window will remain open until 14 August 2020. This will give sufficient time for producers to provide the relevant supporting documentation.

Processors pay producers in arrears. The mid-June application opening period will enable eligible farmers to gather all of their statements for February, April and May ready to support their application. Online guidance will be available to support this process.

Provided all of the necessary documentation has been submitted and validated, successful applications can expect payment within 10 days.

Bovine TB Testing

14. Farming unions told the Committee that there was potentially some confusion arising from the TB hub and, in particular, a lack of clarity about whether certain rules apply in Wales or England. Do you share these concerns and, if so, how will they be addressed?

Officials have participated in numerous meetings with UK administrations to determine an agreed position on the current advice with regard to TB Testing during the COVID19 pandemic. During this time, all guidance and advice on these changes has been published on TB Hub, to ensure consistency in our communication across all administrations. In recent weeks, my officials have received positive feedback from stakeholders on the clear guidance offered on TB Hub for COVID19 related advice.

Going forward, my officials are continuing to work on using the TB Hub so it has a stronger Wales profile. This will include liaising with farming unions, the veterinary profession and other stakeholders in Wales to revise content relevant to Wales and ultimately, to see the translation of all Wales specific guidance.

Horticulture

15. What opportunities are there to increase horticultural production in Wales in light of the Covid-19 pandemic? What plans does the Welsh Government have to realise those opportunities once the pandemic is over?

Although the horticulture sector represents a small part of our agriculture industry in Wales, the sector delivers many benefits which help to service a range of environmental, social and economic needs.

Tyfu Cymru, Horticulture Wales and Tyfu Fyny projects are funded from the Welsh Rural Development Programme.

- Tyfu Cymru offers 100% funding for bespoke and tailored training and supports like-minded businesses to work together on common issues and build opportunities to stimulate growth in Wales' commercial horticulture sector.
- Horticulture Wales provides free support, advice, guidance and signposting to develop Welsh horticultural businesses.
- The Tyfu Fyny project has been created to strengthen the smaller scale community growing sector in Wales.

My officials are working closely with Tyfu Cymru to determine the labour shortage for seasonal harvest picking in Wales. During the COVID-19 pandemic it is vital we ensure key rural and land-based businesses, including farms and businesses are able to access key workers and can continue operating.

Welsh Government has commissioned Lantra Wales to develop an online skills matching service. The service will put businesses and potential employees with relevant skills and experience in touch with each other as well as signposting to the recently launched 'Pick for Britain' campaign.

Agricultural pollution

16. Farming unions said they had been surprised, disappointed, and disillusioned by the Welsh Government's proposed regulations in relation to agricultural pollution. The proposals were described as "far-reaching" and "draconian" and they asked for a full regulatory impact assessment to be prepared. Will you give a commitment that you will publish any such assessment of your proposals?

My officials have attended monthly meetings of the Wales Land Management Forum sub-group on agricultural pollution, alongside farming union representatives, since January 2017. Additional task and finish group meetings with the same stakeholders have been held on the proposed regulations and the development of the Regulatory Impact Assessment. In excess of 40 meetings have now been held, so the scale of agricultural pollution, our statutory and international obligations and the proposed regulatory approach should come as no surprise.

The minutes of the evidence session of 19 May suggest industry representatives remain in denial of the scale of this issue and the detrimental impact poor agricultural practice is having on our environment. The farming unions have called for a voluntary approach to address agricultural pollution to be introduced, with regulations as the backstop if such an approach is not successful.

Voluntary actions have been supported by the Welsh Government for a considerable period. The Code of Good Agricultural Practice has been in place for almost 30 years, River Basin Management Plans focussed on voluntary actions to address agricultural pollution since 2009 and significant funding has been provided to farmers, including through Glastir and the Rural Development Programme. The Welsh Government's Farming Connect programme has also provided advice and guidance to support farmers to address agricultural pollution for many years.

Agricultural pollution incidents continue to occur across Wales at an unacceptable scale. A suite of measures, including voluntary initiatives, financial support and advice and guidance will be necessary to help the industry become more sustainable with regulation being an essential component.

Two drafts of the Regulatory Impact Assessment have been shared with stakeholders, including the farming unions, to date. These documents were shared in confidence as, while the assessment is in development, the release of information contained within them could be misleading. We will continue to work with stakeholders on the development of the Regulatory Impact Assessment, which will be published alongside any regulations when laid before the Senedd in accordance with Welsh Government procedure.

17. We were told you had given a commitment to farming unions that you would not introduce regulations until the Covid-19 pandemic had ended. This was explained as being the green light in the Welsh Government's traffic light system for the pandemic. Can you confirm this is your intention?

The traffic light system represents the broad phases to illustrate how we can begin lifting lockdown measures. They are not intended to be exhaustive and the specific details are being developed in consultation with relevant sectors. I will not be making a decision on regulations to tackle agricultural pollution until we have a clear understanding of the sector's ability to implement regulatory measures in the context of operational restrictions related to the pandemic.

Sustainable Farming and Our Land

18. Can you explain the latest position on the Sustainable Farming and Our Land proposals, including whether the timescales for introducing the proposals have been affected by the Covid-19 pandemic?

Covid-19 has put pressure on the resources across the Welsh Government but we remain committed to our intention of publishing a White Paper this year which will lay the foundation for an Agriculture (Wales) Bill in the next Assembly term.

The summary of responses to the Sustainable Farming and our Land consultation was published on 6 May.

Covid-19 has impacted upon our current co-design plans. We have extended the co-design survey and 1-1 registration by a month to the end of June to increase numbers. The timing of arrangements for easing lockdown constraints has meant future face to face workshops are not possible. Mentor a Busnes is currently developing proposals to deliver virtual workshops in July. Co-design is focused on the development of the more practical elements of the scheme and future engagement will be possible when the secondary legislation is being developed.

Food

19. What assessment have you made on the cost of the lockdown on the food production and manufacturing sector?

It is still too early to make an accurate assessment of the impact of lockdown on the food and drink sector, and any assessment will have a degree of uncertainty because of the integration of what is produced and sold in Wales being part of a wider UK system. However, the evidence available appears to suggest the impact to be varied, depending on what businesses produce and the location of their markets.

Businesses involved in the wholesale and service sectors have been impacted as a result of the complete closure of hospitality and tourism, along with greatly reduced public sector catering in schools, colleges and universities. The closure of pubs, coffee shops, restaurants and particularly the national fast food chains have impacted sales of milk and premium red meat cuts. The effects have been compounded in some cases by export markets not being able to take cuts of meat that are not favoured in the domestic market.

Businesses supplying the retail sector have seen increased demand for product. Research commissioned by the Welsh Government shows for the 12 weeks ending 19 April, total grocery sales across the UK were up 9.1%, while in Wales over the last four weeks of this period sales were up over 10.7%. Convenience stores and online deliveries have seen the most significant increase in sales, up 40% and 43% respectively. Manufacturers are reporting anecdotally that demand continues to be over 100% for the time of year.

At the initial stages of the pandemic both manufacturers and retailers were reporting employee absence rates of up to 15%, this appears to have returned to more normal levels. There are also additional business operational costs with new working practices, new staff, a significant uplift in the low margin on-line home delivery channel and a drop off of high margin convenience foods towards lower margin cook from scratch products. Manufacturers have reduced the number of promotional items and options for pack sizes to enable them to maximise production. This has had an impact on the convenience sector in particular, and the removal of promotions may have contributed to an increase in basket costs.

Food Innovation Wales has conducted an impact survey of 250 businesses representing all aspects of the sector:

- 39% of respondents reported a severe negative impact on sales and customers. The most significant impact has been in relation to staffing, logistics and sourcing ingredients.
- 12% of companies reported an increase in sales.
- 46% of companies had diversified to sell their products in a different way (e.g. direct sales to consumers), but some have concerns about long term sustainability of this business model.
- Over 90% of businesses surveyed were aware of the support schemes available. Businesses were reluctant to take on debt, with the majority of businesses having no plans to access loans or alternative finance.

20. The Covid-19 pandemic and the lockdown arising from it has had a devastating impact on the hospitality and food and drink service sectors. What support is the Welsh Government planning to provide these sectors as they prepare to reopen when lockdown restrictions are loosened in Wales?

The first challenge in planning support for the hospitality and food and drink service sectors is to gather and analyse the evidence on what has happened within this sub-sector. The immediate challenge is to focus and support recovery in the Welsh Food and Drink industry. The Welsh Government and the Food and Drink Wales Industry Board are working with partners to pinpoint the issues and support businesses through these challenging times. The first task is to understand the situation and help stabilise businesses, then the food and drink industry can move into a recovery phase. Relevant to this, Visit Wales is working with industry partners to develop guidance for the hospitality sector on how businesses can safely re-open. The Tourism Management Board is meeting with the industry every week to identify and discuss issues and share information.

21. The Welsh Government and other governments in the UK have taken certain actions to mitigate problems in getting food into supermarkets, including the relaxation of planning rules around delivery and open times and the relaxation of drivers' hours rules. How is the Welsh Government ensuring that measures such as these are kept under review to ensure that they are effective and are not in place for longer than is necessary or was intended?

The measures introduced when the food supply chain was suffering extreme stress are temporary. Issues such as drivers' hours are a reserved matter, and the Welsh Government is engaged with Defra to ensure these issues are reviewed as necessary. The on-going need for, and impact of, other mitigation measures is discussed at meetings of the UK Retailer Forum and Food Chain Emergency Liaison Group. The Welsh Government thinks a cautious approach is best. Removing measures too soon would reduce operational flexibility in the supply chain and we cannot rule out further disruption to the supply chain depending on how the Covid-19 outbreak develops.

Food Processing

22. Can you provide an update on the work that you have done in the last year to increase Wales' processing capacity?

In our response to the Committee report we outlined a number of research projects and investments we have made recently to support the strategic development of processing facilities in Wales. The need for this work has not changed as a result of the Covid-19 pandemic. We continue to seek new opportunities and identify potential gaps through links with initiatives such as Food Innovation Wales, Project Helix and Cywain. Our Cluster network is encouraging local and national co-operation and collaboration between businesses both prior to and during the response to the Covid-19 pandemic.

The development of additional processing capacity would support these existing initiatives. The Welsh Government is monitoring how Covid-19 is impacting consumer patterns and supply chains. It is too early to be certain whether changes will be long lasting but we will be mindful of how changing trends might be relevant to processing capacity and production.

Food Supply Chains

23. Are you satisfied that food security and the importance of local supply chains are sufficiently reflected in Sustainable Farming and Our Land and the Welsh Government's food policies?

The Welsh Government is satisfied that food security and local supply chains are reflected in Sustainable Farming and our Land and food policies. The policies are complementary. Last summer's consultation on a new food strategy included the importance of strengthening business clusters and networks, and adding value to products, throughout the whole supply chain.

It is important the question of food security in Wales and how supply chains function and can develop is considered taking account of the reality that Wales' food supply and security are wholly bound up in how the UK is supplied. Supply chains extend internationally and what counts is the external border between the UK and other countries, trade flows, labour migration, currency and tariff effects. Within the UK, the food system does not recognise internal borders and Wales is not a separate entity in this respect to the rest of the UK. Food in raw, processed and fully manufactured form, ingredients and components necessary to process and manufacture food, to raise animals or grow crops, all move around the UK irrespective of internal borders. The Welsh Government's focus is accordingly on questions of how to improve the productivity and sustainability of Wales' primary and secondary food businesses, how to strengthen and grow routes to market, how to add value to products, and how to address the questions of public benefit concerning healthier diets and the affordability of food for people of limited means.

As part of the UK, and for the reasons given above, the Welsh Government is interested in the question of UK food security. With the other devolved administrations, we engage with Defra on work to assess the UK's food security and have the opportunity to comment on plans and assessments,

24. What work is the Welsh Government doing around supply chains to attempt to minimise carbon impact? What opportunities have come to light during the Covid-19 pandemic?

The Welsh Government through its business support programmes for the food sector is able to offer a wide variety of advice to businesses to help minimise their carbon impact. Through Food Innovation Wales and Project Helix we are able to provide technical advice about making production more efficient and reducing waste. The Advanced Manufacturing Centre recently established in North Wales regards the food and drink sector as a key area and will be working with businesses on measures to improve productivity with consequent benefits of reducing carbon footprints. The Welsh Government is also working with the food business cluster networks to encourage collaboration between businesses to support local supply chains, again with the potential to minimise carbon footprints.

We have seen local collaborations as a result of the pandemic, for example wholesaler supply to care homes and the introduction of delivery services by small local shops.

Brexit

25. How has Covid-19 affected your planning in relation to the end of the transition period?

The Covid-19 crisis has ultimately meant many officials who were working on preparations for the end of the transition period have been diverted to work on our response to the emergency. Officials are working hard to respond to Covid-19 while also continuing to prepare for the end of transition. This is against a backdrop of continued uncertainty in our preparation. Clarity on the application of the Northern Ireland Protocol and any trade agreement with the EU is unlikely to emerge until much later in the year, making preparations for the end of year deadline extremely challenging. I have echoed the First Minister's calls for an extension during my meetings with Defra but the UK Government refuses to countenance this. As the First Minister said "we simply cannot, combating Covid-19, do justice to the needs and interests of Wales in the negotiating process". Businesses are in a particularly difficult position; dealing with the impacts of Covid-19 whilst considering their future as crisis measures are loosened. It is a step too far to ask businesses to prepare for a new trading arrangements at the same time.

26. The timescales for the following:

- **Fuel Poverty Strategy Consultation**

The onset of the Covid-19 pandemic made it appropriate for me to pause the public consultation on our new plan to tackle fuel poverty, which I had hoped to start shortly after I gave evidence to the Committee's inquiry into fuel poverty. This delay has provided a useful opportunity to revalidate the plan in light of Covid-19 and to ensure all the issues highlighted in the Committee's report have been considered and, where appropriate, addressed in the new plan before the public consultation begins. I expect to be able to publish the draft plan no later than the end of September for a consultation of twelve weeks. I expect the final plan to be published no later than the end of February 2021.

- **National Development Framework**

The intention was to submit the National Development Framework to the Senedd for scrutiny in April but this has not been possible in light of the Covid-19 pandemic. It is our strong hope the Senedd will be able to scrutinise the Framework when it reconvenes after the summer recess. The Minister for Housing and Local Government aims to agree a new timetable for production, with potential publication in February 2021. These dates will, of course, be subject to final confirmation in due course, as Senedd and Welsh Government business schedules are confirmed.

- **Lucy's Law**

Our proposed changes to commercial third party sales of puppies and kittens goes beyond the 'Lucy's Law' campaign and legislation introduced in England so we should refrain from comparisons. The working title for our Regulations will be Animal Welfare (Licencing of Activities Involving Animals) (Wales) Regulations 2021.

As the pressures brought about as a result of Covid-19 are easing, although we still have much to do, I am pleased to advise I have recently given permission for officials to start the process for drafting new legislation for commercial third party sales and to undertake a final public consultation on the direction of travel.

The purpose of a consultation is to enable further evidence to be provided and for key stakeholders and the people of Wales, including children and young people, to have the opportunity to have their voices heard. How we achieve this during lockdown has to be taken in to account and my officials are exploring opportunities to use social media options in a positive way. However, it is fair to say the Welsh Government has made numerous announcements on its desire to bring forward these legislative changes and there is, given the interest in this subject, heightened awareness of what we are trying to achieve. We are therefore carefully considering the length of consultation. Dependant on the finer detail and the legislative journey we would be looking for the Regulations to be laid and made as quickly as possible with a coming in to force date providing an adequate cushion for both business and enforcement changes to be made.

Pigeon Racing

27. The Committee recently received correspondence from the Royal Pigeon Racing Association and Welsh Homing Pigeon Union. They are keen to discuss steps that can be taken to allow pigeon racing in light of restrictions being relaxed in relation to other outdoor sports. They suggest that a starting point would be to provide their members with authority to start training their pigeons in preparation for later races. The Committee would be grateful if you would raise this with your Cabinet colleagues, including the Deputy Minister for Culture, Sport and Tourism.

From 1 June, Wales' coronavirus regulations were amended to allow any kind of outdoor activity to be undertaken locally. The training of racing pigeons is allowed as long as it is local, in general within five miles of a person's home, and social distancing and hygiene guidelines are followed.

Regards
Lesley

Lesley Griffiths AS/MS

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Lesley Griffiths AS

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

22 Mai 2020

Annwyl Weinidog

Diolch am ddod i gyfarfod y Pwyllgor ar 7 Mai. Fe fyddwch yn ymwybodol bod y Pwyllgor wedi cynnal sesiwn dystiolaeth gydag undebau ffermio a chynrychiolwyr y sector bwyd ar 19 Mai. Mae'r Pwyllgor wedi cytuno y dylwn ysgrifennu atoch o ran sawl mater a godwyd yn ystod y ddau gyfarfod. Byddem yn ddiolchgar pe gallech ymateb yn ysgrifenedig i'r cwestiynau sy'n dilyn cyn cyfarfod nesaf y Pwyllgor ar 11 Mehefin, sef cyfarfod yr ydych wedi cytuno i fynd iddo.

Marchnadoedd

1. Faint o gynnydd a wnaed wrth ddatblygu cynlluniau cyllido i gefnogi'r sectorau cig eidion a chig oen?
2. I ba raddau y bydd ffermwyr yn gymwys ar gyfer y Cynllun Cadernid Economaidd, sydd wedi'i adnewyddu?
3. Dywedodd undebau ffermio wrth y Pwyllgor fod Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon wedi sefydlu pecyn cymorth gwerth £25 miliwn ar gyfer y sectorau llaeth a chig eidion, a'r sector addurnol. A allwch chi rannu eich safbwynt diweddaraf gyda'r Pwyllgor ar y gefnogaeth y byddwch chi'n ei rhoi i'r sectorau hynny yng Nghymru? Beth yw eich safbwynt diweddaraf ar gyflwyno cymorth storio preifat ar gyfer cynhyrchion bwyd-amaeth, gan gynnwys cig eidion a chig oen?
4. Beth sy'n cael ei wneud gan Lywodraeth Cymru i wneud yn siŵr bod cynnyrch Cymreig a lleol yn cael ei ddefnyddio i gyflenwi'r rheini sydd fwyaf

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

SeneddNHAMG@senedd.cymru

0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

SeneddCCERA@senedd.wales

0300 200 6565

agored i niwed o fewn y gymdeithas, gan gynnwys y rhai sy'n destun gwarchod yn y cartref oherwydd y pandemig?

Taliadau fferm

- 5.** Mae undebau ffermio wedi amcangyfrif y bu yna lefelau sylweddol o daliadau na chawsant eu talu i ffermwyr o gynlluniau colofn 2. A allwch chi gadarnhau beth yw eich dealltwriaeth ddiweddaraf o ran lefelau'r taliadau nad yw ffermwyr wedi eu cael hyd yn hyn, ac amlinellu sut y gallwch wneud yn siŵr y bydd y taliadau'n dod i law'r ffermwyr cyn gynted â phosibl?
- 6.** Dywedoch y byddech chi'n ystyried ymestyn y Cynllun Grantiau Sengl y tu hwnt i'r ddyddiad cau, sef 19 Mai, a'ch bod wedi ymrwymo i drafod y mater hwn gydag undebau ffermio. A allwch chi roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am y mater hwn, a'ch barn ar y tebygolrwydd y bydd angen symud y dyddiadau cau ar gyfer cynlluniau talu eraill?
- 7.** Siomwyd undebau ffermio gan ddiffyg tryloywder o ran trafodaethau ynghylch ailgyfeirio taliadau datblygu gwledig. A allwch chi egluro pam nad ydyn nhw wedi bod yn rhan o'r trafodaethau ar y mater hwn?
- 8.** Gan gyfeirio at y cyllid ychwanegol a ddeilliodd o adolygiad Bew, dywedoch nad oedd Llywodraeth y DU wedi darparu'r arian, hyd yn hyn. A allwch chi roi gwybod i'r Pwyllgor pryd y gwnaethoch chi drafod y mater hwn ddiwethaf gydag un o Weinidogon y DU? Beth yw eich safbwynt diweddaraf ar sut y bydd y cyllid hwn yn cael ei ddyrannu?
- 9.** Beth yw eich safbwynt diweddaraf o ran defnyddio taliadau wedi'u modiwlleiddio i gefnogi taliadau uniongyrchol i ffermwyr?

Cefnogaeth i'r diwydiant Ilaeth

- 10.** Pryd ydych chi'n disgwyl y bydd tystiolaeth ar gael o ran effeithiolrwydd cynllun hybu Ilaeth AHDB, sydd wedi'i anelu at ddefnyddwyr? A wnewch chi roi gwybod i'r Pwyllgor am y canfyddiadau ar y cyfle cyntaf?
- 11.** Pan aethoch i gyfarfod y Pwyllgor ar 7 Mai, gwnaethoch amcangyfrif y gallai tua 100 o ffermwyr fod ar eu hennill o'r cynllun cymorth Ilaeth. Mae undebau ffermio wedi dweud wrth y Pwyllgor y gallai'r nifer fod yn agosach at 180. Beth yw eich dealltwriaeth ddiweddaraf o nifer y ffermwyr a allai fod ar eu hennill o'r cynllun? O ystyried y bydd angen i'r cyllid ar gyfer y cynllun ddod o'r cyllidebau

presennol, a yw'r gwahaniaeth hwn mewn amcangyfrifon yn peri unrhyw bryder i chi?

12. Yn y cyfarfod ar 7 Mai, dywedoch wrth y Pwyllgor y byddai cyllid o dan y cynllun yn cael ei dalu cyn pen 7-10 diwrnod ar ôl lansio'r cynllun. A allwch chi roi gwybod i'r Pwyllgor faint o'r rheini a wnaeth gais a gafodd arian o fewn yr amserlen a osodwyd gennych?

13. Dywedoch wrth y Pwyllgor hefyd y byddai cyfle i wneud cais am bum i chwe wythnos ar gyfer y cynllun. O ystyried y gallai effaith Covid-19 a'r cyfyngiadau symud bara cryn amser, a allwch chi gadarnhau a fydd y cyfnod hwnnw o amser ar gyfer gwneud cais yn cael ei ymestyn?

Profion TB buchol

14. Dywedodd undebau ffermio wrth y Pwyllgor ei bod yn bosibl bod rhywfaint o ddryswch yn codi o ran y *TB Hub* ac, yn benodol, bod yna ddiffyg eglurder ynghylch a yw rhai rheolau yn gymwys yng Nghymru ynteu yn Lloegr. A ydych chi'n rhannu'r pryderon hynny ac os felly, ym mha fodd yr eir i'r afael â hwy?

Garddwriaeth

15. Pa gyfleoedd sydd ar gael i gynyddu cynhyrchiant garddwriaethol yng Nghymru yn wyneb y pandemig Covid-19? Pa gynlluniau sydd gan Lywodraeth Cymru i wireddu'r cyfleoedd hynny ar ôl i'r pandemig ddod i ben?

Llygredd amaethyddol

16. Dywedodd undebau ffermio eu bod wedi eu synnu, eu siomi, a'u dadrithio gan reoliadau arfaethedig Llywodraeth Cymru o ran llygredd amaethyddol. Disgrifiwyd y cynigion fel rhai pellgyrhaeddol a llym a gofynnwyd iddi baratoi asesiad effaith rheoleiddiol llawn. A wnewch chi ymrwymo i gyhoeddi unrhyw asesiad o'r fath o'ch cynigion?

17. Cawsom wybod eich bod wedi rhoi addewid i'r undebau ffermio na fyddech yn cyflwyno rheoliadau hyd nes bod pandemig Covid-19 wedi dod i ben. Esboniwyd mai cam y golau gwyrdd yn system goleuadau traffig Llywodraeth Cymru ar gyfer y pandemig fyddai hynny. A allwch chi gadarnhau mai dyma yw eich bwriad?

Ffermio Cynaliadwy a'n Tir

18. A allwch chi egluro'r sefyllfa ddiweddaraf o ran cynigion Ffermio Cynaliadwy a'n Tir, gan gynnwys a yw pandemig Covid-19 wedi effeithio ar yr amserlenni ar gyfer cyflwyno'r cynigion?

Bwyd

19. Pa asesiad ydych chi wedi'i gynnal o ran cost y cyfyngiadau symud ar y sector cynhyrchu a gweithgynhyrchu bwyd?

20. Mae pandemig Covid-19 a'r cyfyngiadau symud sy'n deillio ohono wedi cael effaith ddinistriol ar y sectorau gwasanaeth lletygarwch a bwyd a diod. Pa gefnogaeth mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu ei rhoi i'r sectorau hynny wrth iddynt baratoi i ailagor pan fydd y cyfyngiadau symud yn cael eu llacio yng Nghymru?

21. Mae Llywodraeth Cymru a llywodraethau eraill yn y DU wedi cymryd rhai camau er mwyn lliniaru problemau o ran cael bwyd i archfarchnadoedd, gan gynnwys llacio rheolau cynllunio ynghylch dosbarthu ac oriau agor, ac ymlacio'r rheolau ar gyfer oriau gyrwyr. Sut mae Llywodraeth Cymru yn sicrhau bod mesurau fel y rhain yn cael eu hadolygu i wneud yn siŵr eu bod yn effeithiol, ac nad ydyn nhw ar waith am fwy o amser nag sy'n angenrheidiol neu a fwriadwyd?

Prosesu bwyd

22. Mae'r Pwyllgor wedi clywed bod y capasiti i brosesu yn parhau i fod yn broblem yng Nghymru. Yn ein hadroddiad Ailfeddwl am Fwyd yng Nghymru: Brandio a phrosesu bwyd (Mehefin 2019), daethom i'r casgliad canlynol:

“Rhaid i Lywodraeth Cymru wneud mwy i gryfhau a datblygu seilwaith yn y system fwyd. Dylai Llywodraeth Cymru gynnal ymarfer mapio i asesu'r capasiti prosesu presennol yng Nghymru gyda'r bwriad o nodi bylchau. Dylai canlyniad y gwaith hwn lywio datblygiad strategol cyfleusterau prosesu ledled Cymru, gan ganolbwyntio ar weithgareddau gwerth ychwanegol. Dylid rhoi blaenoriaeth i fynd i'r afael â bylchau mewn capasiti.”

A allwch chi roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y gwaith rydych chi wedi'i wneud yn ystod y flwyddyn ddiwethaf i gynyddu gallu Cymru i brosesu?

Cadwyni cyflenwi bwyd

23. A ydych chi'n fodlon bod diogelwch bwyd a phwysigrwydd cadwyni cyflenwi lleol yn cael eu hadlewyrchu'n ddigonol yn Ffermio Cynaliadwy a'n Tir, ac ym mholisiau bwyd Llywodraeth Cymru?

24. Pa waith y mae Llywodraeth Cymru yn ei wneud o amgylch cadwyni cyflenwi i geisio lleihau effaith carbon i'r eithaf? Pa gyfleoedd sydd wedi dod i'r amlwg yn ystod pandemig Covid-19?

Brexit

25. Sut mae Covid-19 wedi effeithio ar eich prosesau cynllunio o ran diwedd y cyfnod pontio?

Ymrwymadau presennol Llywodraeth Cymru sy'n ymwneud â chylch gwaith y Pwyllgor

26. Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar o gael y wybodaeth ddiweddaraf am yr amserlenni canlynol ar gyfer Llywodraeth Cymru:

- Cyhoeddi'r ymgynghoriad ar strategaeth Tlodi Tanwydd newydd Llywodraeth Cymru;
- Cyflwyno'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol drafft yn y Senedd (mae'r Pwyllgor yn gwerthfawrogi'r Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol, ond byddem yn ddiolchgar pe gallech rannu dealltwriaeth ddiweddaraf Llywodraeth Cymru o ran yr amserlen); a
- Cyhoeddi rheoliadau Cymru er mwyn rhoi cyfraith Lucy ar waith.

Rasio colomennod

27. Yn ddiweddar, daeth gohebiaeth i law'r Pwyllgor oddi wrth y Gymdeithas Frenhinol ar gyfer Rasio Colomennod, ac Undeb Colomennod Dychwel Cymru. Maent yn awyddus i drafod camau y gellir eu cymryd i ganiatáu rasio colomennod, yn sgil llacio'r cyfyngiadau o ran chwaraeon awyr agored eraill. Maent yn awgrymu mai man cychwyn fyddai rhoi awdurdod i'w haelodau ddechrau hyfforddi eu colomennod i baratoi ar gyfer rasys yn hwyrach. Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe gallech godi hynny gyda'ch cydweithwyr yn y Cabinet, gan gynnwys y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "Mike Hedges". The signature is written in a cursive style and is positioned on a light blue rectangular background.

Mike Hedges AS

Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig

Lesley Griffiths AC/AM
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein Cyf:

Mike Hedges AC
Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd,
Amgylchedd a Materion Gwledig

14 Mai 2020

Annwyl Mike,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 17 Ebrill ynghylch y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer Bil yr Amgylchedd. Fel y gwyddoch, mae'r gwaith o graffu ar y Bil wedi'i oedi ar hyn o bryd ac, o ganlyniad, cytunwyd ar ddyddiad adrodd diwygiedig ar gyfer adroddiad y Pwyllgor. Rwy'n ddiolchgar i'r Pwyllgor am fod mor ystyriol o effaith yr amgylchiadau digynsail rydym yn eu hwynebu ac am ganiatáu i mi gyflwyno fy ymatebion ar ffurf gohebiaeth.

Rwyf wedi darparu gwybodaeth ychwanegol yn unol â'r cais yn y ddogfen atodedig.

Lesley Griffiths AC/AM
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu lle gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain ar oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Ymatebion i gwestiynau'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer Bil Amgylchedd y DU

1. A allwch chi ymhelaethu ar eich rhesymeg dros gynnwys darpariaethau ar gyfer Cymru ym Mil y DU, y tu hwnt i'r hyn a nodir yn y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol?

Mae Bil yr Amgylchedd yn cefnogi cydrwymedigaeth y DU i drosi Pecyn Economi Gylchol yr UE (CEP). Yn ogystal â bodloni anghenion y darpariaethau CEP, bydd y Bil yn cefnogi uchelgais Cymru i symud i economi fwy cylchol hefyd. Mae'n darparu'r adnoddau deddfwriaethol i gefnogi'r ffordd rydym yn mynd i'r afael â throseddau gwastraff, taflu sbwriel, gwella cyfraddau ailgylchu, cymell effeithlonrwydd adnoddau a sicrhau bod cynhyrchwyr yn talu am gostau diwedd oes y cynhyrchion a'r deunyddiau a roddir ar y farchnad.

Yn ogystal, mae'r darpariaethau deddfwriaethol presennol o fewn un darn o ddeddfwriaeth ac er mwyn darparu parhad a hygyrchedd i ddefnyddwyr mae'r Bil yn darparu un ffynhonnell i ddiwygio'r ddeddfwriaeth bresennol a thrwy hynny leihau nifer y gwelliannau o fewn y ddeddfwriaeth ffynhonnell.

Mewn perthynas ag ansawdd aer mae cymal 70 a Rhan 2 o Atodlen 12 yn diwygio Rhan III o Ddeddf Aer Glân 1993, mewn perthynas â Chymru. Effaith y diwygiad arfaethedig i Ddeddf Aer Glân 1993 yw creu dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gyhoeddi rhestri ar gyfer cofnodi tanwyddau awdurdodedig a mathau eithriedig o leoedd tân y gellir eu defnyddio'n gyfreithlon yn Ardaloedd Rheoli Mwg Cymru ac i symud oddi wrth wneud is-ddeddfwriaeth i gyflawni'r nod hwn. Y sail resymegol dros ddefnyddio Bil Amgylchedd y DU yw sicrhau manteision i weithgynhyrchwyr a defnyddwyr cyn gynted â phosibl. Bydd busnesau/gweithgynhyrchwyr yn elwa wrth i'r oedi rhwng cael argymhelliad gan yr arbenigwyr technegol sy'n argymhell cynhyrchion i'w defnyddio a rhoi cynnyrch ar y farchnad gael ei leihau; bydd mabwysiadu rhestri cyhoeddedig yn lleihau'r lwfans ansicrwydd wrth gofnodi a diweddarau'r rhestri o gynhyrchion y gellir eu defnyddio'n gyfreithlon; a bydd proses symlach, fwy effeithiol yn cynyddu dewis y defnyddiwr wrth i fwy o gynhyrchion ddod i'r farchnad yn gynt. Bydd manteision amgylcheddol hefyd gan y bydd gwella sut y gweithredir y gyfundrefn rheoli mwg yng Nghymru yn ei gwneud yn haws i nodi cynhyrchion y gellir eu defnyddio'n gyfreithlon mewn ardaloedd rheoli mwg.

Mae'r pwerau i Weinidogion Cymru mewn perthynas â dŵr yn cyd-fynd â'r ymrwymadau yn Strategaeth Ddŵr i Gymru Llywodraeth Cymru, gan gynnwys gweithio gyda chwmnïau dŵr, rheoleiddwyr ac awdurdodau lleol i gyflwyno cynlluniau ar gyfer rheoli dŵr gwastraff a charthffosiaeth. Ein nod yw sicrhau bod systemau carthffosiaeth a draenio yn gydnerth ac yn cael eu cynnal a'u cadw'n dda ar gyfer cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol, gyda digon o gapasiti i reoli'r galw a roddir arnynt heb achosi llygredd na llifogydd o garthffosydd yng nghartrefi pobl. Bydd hyn yn ein galluogi i symud tuag at ddull ataliol, sy'n egwyddor allweddol arall o ran rheoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy.

Mae pwerau draenio tir yn angenrheidiol i ganiatáu ar gyfer diwygio a diweddarau'r fethodoleg o gyfrifo'r rhaniad incwm rhwng ardollau arbennig ac ardrethi draenio. Mae'r Bil yn gwneud darpariaeth hefyd i ddarparu methodoleg amgen ar gyfer cyfrifo gwerth tir trehadwy (tir ac adeiladau amaethyddol) er mwyn osgoi'r posibilrwydd o ystumio'r cyfrifiad dosrannu.

Mae'r pwerau ym Mil yr Amgylchedd yn angenrheidiol er mwyn cyflawni cyfundrefn Cemegion sy'n gweithio. Roedd rhai newidiadau a fyddai'n helpu Cofrestru, Gwerthuso, Awdurdodi a Chyfyngu ar Gemegau (REACH) y DU i weithredu'n fwy effeithiol y tu allan i gwmpas y pwerau yn y Ddeddf Ymadael. Rydym yn mynd o system a gynlluniwyd ar gyfer 28 o aelod-wladwriaethau i un wladwriaeth â phedair gwlad. Felly, mae rhai agweddau ar REACH yn anymarferol neu'n orfeichus i fusnesau. Mae hyn yn debygol o olygu newidiadau i'r Rheoliadau REACH presennol er mwyn sicrhau eu bod yn addas i'w defnyddio ar raddfa'r DU yn unig. Yn ogystal, pan fyddwn yn colli pwerau adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972, ni fyddwn yn gallu gwneud unrhyw newidiadau i reoliadau gorfodi REACH.

Heb y pwerau hyn, byddai'n rhaid i UK REACH weithredu yng nghyd-destun Offerynnau Statudol Ymadael â'r UE. Yn y sefyllfa hon, gallem wynebu nifer o risgiau a materion yn gyflym, yn enwedig o ran y dyddiadau cau ar gyfer cofrestru ac ailadrodd profion anifeiliaid. Mae'n bosibl y bydd angen y pwerau hefyd i adlewyrchu newidiadau i drefniadau'r UE rydym am eu cynnal. Mae REACH yn ymdrin â materion a gadwyd yn ôl megis iechyd a diogelwch yn y gweithle a safonau cynnyrch, yn ogystal â meysydd datganoledig fel iechyd y cyhoedd a'r amgylchedd. Yn hyn o beth, byddai angen yr un offeryn deddfwriaethol ar gyfer mesurau i atal cemegyn rhag peri niwed i iechyd dynol yn ogystal ag achosi niwed i'r amgylchedd. Felly, byddai'n anodd deddfu ar gyfer pwerau o'r fath yn y Cynulliad.

2. A allwch chi egluro pa rai o'r darpariaethau ar gyfer Cymru sy'n hanfodol o ran amser, a pham?

Yn sgil colli adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd, sy'n ein galluogi i ddiweddarau deddfwriaeth eilaidd lle'n briodol rydym wedi cymryd pwerau galluogi i ddiweddarau'r ddeddfwriaeth mewn rhai meysydd megis gwastraff peryglus, pwerau ansawdd dŵr (sylweddau blaenoriaeth) a REACH.

O dan y cytundeb pontio, mae'n rhaid i'r DU drosi diwygiadau erthygl 8A i Gyfarwyddeb Fframwaith Gwastraff yr UE fel rhan o Becyn Economi Gylchol yr UE. Mae darpariaethau Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr yn y Bil yno i'n galluogi ni, ynghyd â chenhedloedd eraill y DU, i fodloni'r gofynion sylfaenol cyffredinol mewn perthynas â chyfrifoldeb cynhyrchwyr yn y Pecyn Economi Gylchol.

Bydd angen rhoi pwerau mewn perthynas â REACH ar waith yn fuan ar ôl y cyfnod pontio. Pan fyddwn yn colli pwerau o dan adran 2(2), ni fyddwn yn gallu gwneud unrhyw newidiadau i reoliadau gorfodi REACH er mwyn i ni allu parhau i gyd-fynd â newidiadau technegol. Drwy gymryd pwerau yn y bil hwn, bydd y Llywodraeth yn gallu ymateb yn ddi-oed i unrhyw faterion gweithredu sy'n codi a gwneud i'r hyn sy'n ddarn mawr a chymhleth o ddeddfwriaeth sy'n deillio o'r UE weithio.

Y rheswm y mae amser yn ystyriaeth bwysig yn hyn o beth yw oherwydd y ffaith bod terfynau amser a gweithgareddau/penderfyniadau i'w gwneud o dan REACH sy'n cael eu sbarduno gan ddiwedd y cyfnod gweithredu. Mae colli pwerau adran 2(2) yn ystyriaeth lai pwysig o ran amser o gymharu â'r angen i ddiwygio terfynau amser o bosibl neu i symleiddio'r broses REACH pan ddaw'n weithredol. Mae pwerau adran 2(2) yn ymwneud â diwygio rheoliadau gorfodi REACH. Cafodd gweddill y rheoliadau REACH eu diwygio gan gyfraith yr UE a'u cymhwyso i'r DU heb yr angen am ddeddfwriaeth ddomestig. Heb y pwerau sydd wedi'u cynnwys yn y Bil, byddai angen deddfwriaeth sylfaenol i fynd i'r afael ag unrhyw broblemau cychwynnol gyda REACH (megis busnesau'n anhapus â'r terfyn amser o ddwy flynedd ar gyfer cofrestru).

Yn fwy cyffredinol, hoffem gyflwyno'r holl newidiadau cyn gynted â phosibl, o ystyried y buddiannau a ddisgrifir yn yr ateb i gwestiwn 1.

3. Beth yw'r goblygiadau i bolisi Cymru yn y dyfodol o fewn y meysydd pwnc perthnasol, os na chaiff y darpariaethau ar gyfer Cymru eu cynnwys ym Mil y DU?

Rydym wedi nodi meysydd lle mae angen penodol i ddefnyddio Bil y DU ac mae hyn wedi bod yn seiliedig ar ystyried nifer o ffactorau.

Yn gyntaf, mae rhai darpariaethau yn y Bil yn adlewyrchu polisi presennol Llywodraeth Cymru ac felly mae'r Bil yn galluogi i bolisi Cymru gael ei gyflawni yn y dyfodol

Yn ail, mae'r Bil yn darparu cyfrwng deddfwriaethol priodol sy'n:

1. Galluogi defnyddwyr i barhau i gael mynediad drwy barhau â dull deddfwriaethol ar gyfer Cymru a Lloegr;
2. Ymwneud â system ar gyfer y DU gyfan fel yn achos darpariaethau REACH;
3. Caniatáu ar gyfer cyflawni polisi Cymru yn gyflymach, o gofio'r cyfyngiad ar gapasiti'r Senedd wrth i ni agosáu at ddiwedd y tymor presennol
4. Galluogi gweithredu gofynion yr UE

Fel y nodir uchod, mae'r pwerau yn y Bil yn cefnogi cydrwymedigaeth y DU i drosi Pecyn Economi Gylchol yr UE ac yn darparu'r fframwaith deddfwriaethol ar gyfer elfennau allweddol o'r economi gylchol ynghyd â'r darpariaethau i reoli'r fframwaith deddfwriaethol ar wastraff peryglus nawr ein bod wedi gadael yr Undeb Ewropeaidd. Yn fwy penodol, mae rhannau o'r Bil wedi'u cynllunio i gynorthwyo'r angen i fynd i'r afael â throeddau gwastraff, datblygu Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr, hyrwyddo mesurau effeithlonrwydd adnoddau, caniatáu i ni godi tâl am eitemau plastig untro a chyflwyno cynllun dychwelyd ernes ar gyfer cynwysyddion diodydd. Felly mae hefyd yn alinio ac yn cefnogi ein polisi a'n hymrwymadau domestig sydd i'w gweld yn *Mwy nag Ailgyrchu: strategaeth i wneud economi gylchol Cymru yn realiti*. Mae eu cynnwys mewn Bil ar gyfer y DU yn ategu'r gwaith i gydweithredu ledled y DU hefyd ac i ddatblygu dull gweithredu ar gyfer y DU gyfan lle y bo'n briodol.

Pe na baem yn bwrw ymlaen â'r darpariaethau hyn yng Nghymru, byddai'r goblygiadau fel y nodir isod.

Cymalau 55: Byddai goblygiadau peidio â bwrw ymlaen â'r darpariaethau i ganiatáu olrhain gwastraff yn electronig yn golygu na fyddai Cymru'n gallu chwarae ei rhan yng ngwaith y DU gyfan i ddigideiddio prosesau olrhain gwastraff.

Y prif gostau economaidd fyddai colli refeniw busnes i'r sector gwastraff cyfreithlon, colli Treth Dirlenwi drwy gamgyfrifo gwastraff a chostau i'r sector cyhoeddus o glirio safleoedd gwastraff a adawyd a gwastraff a dipiwyd yn anghyfreithlon.

Yn ogystal, ni ellir bwrw ymlaen â bwriad Llywodraeth Cymru i gyflwyno system olrhain electronig orfodol er mwyn darparu gwybodaeth flynyddol am wastraff diwydiannol a masnachol a gynhyrchir yng Nghymru heb y darpariaethau hyn.

Cymal 61:

Heb y darpariaethau o dan y cymal hwn, ni fydd Cyfoeth Naturiol Cymru, os caiff ei benodi'n rheolydd penodedig ar gyfer cynllun cyfrifoldeb cynhyrchwyr a wneir o dan bwerau yn adran 93 o Ddeddf yr Amgylchedd 1995, yn gallu rhoi cynlluniau codi tâl priodol ar waith.

Bydd y pwerau codi tâl hyn yn caniatáu i Cyfoeth Naturiol Cymru adennill eu costau rhesymol yn deillio o ymchwilio, ymyrryd a gorfodi cynlluniau cyfrifoldeb cynhyrchwyr presennol mewn ffordd briodol a chynlluniau Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr newydd wrth iddynt gael eu sefydlu.

Mae'r cymal yn caniatáu i Cyfoeth Naturiol Cymru weithredu darpariaethau codi tâl y cynllun trwyddedu amgylcheddol presennol hefyd er mwyn eithrio gweithrediadau gwastraff, gan gynnwys taliadau cofrestru a pharhau lle y bo'n briodol, er mwyn ariannu'r gwaith o fonitro cydymffurfiaeth y gweithrediadau hyn.

Mae **cymal 63** ac **Atodlen 10** yn diwygio deddfwriaeth sy'n ymwneud â phwerau gorfodi a materion amgylcheddol eraill. Heb y pŵer i ganiatáu i Cyfoeth Naturiol Cymru awdurdodi'r heddlu i ymafael mewn cerbydau heb i swyddog Cyfoeth Naturiol Cymru fod yn bresennol, byddai'n cael ei ystyried fel petai'n cael ei wneud ar ran awdurdod casglu gwastraff yr ardal lle mae'r ymafael yn digwydd, gan gynyddu'r gost gyffredinol a'r fiwrocratiaeth gan fod yn rhaid i Cyfoeth Naturiol Cymru ail-ymafael yn y cerbyd gan yr awdurdod casglu gwastraff.

Bydd pwerau cyfarwyddo mewn perthynas â gwastraff yn caniatáu i Weinidogion Cymru gyfarwyddo cludwr gwastraff i gasglu gwastraff o safle penodol a mynd ag ef i safle penodol, gan gynnwys mewn achosion lle mae gwastraff wedi'i dipio'n anghyfreithlon. Mae'n sicrhau hefyd y caiff eu costau ac unrhyw ffioedd a thaliadau sy'n berthnasol i'r gweithgarwch a gyflawnir ar ran Gweinidogion Cymru eu digolledu'n briodol.

Pŵer mynediad mewn perthynas â rheoli llygredd ac ati – heb y pŵer hwn, dim ond cymryd copïau o ddogfennau a gofyn amdanynt os ydynt yn gwybod eu bod yno y bydd swyddogion Cyfoeth Naturiol Cymru yn parhau i allu ei wneud, ond nid chwilio am ddeunydd neu ymafael mewn deunydd a fyddai'n eu cynorthwyo i ymchwilio i droseddau gwastraff.

Cymal 66: Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i fynd i'r afael â thipio anghyfreithlon a throeddau gwastraff. Yn 2018/19, cofnododd awdurdodau lleol dros 33,000 o achosion o dipio anghyfreithlon yng Nghymru. Amcangyfrifir ei fod wedi costio ychydig o dan £2 filiwn i drethdalwyr Cymru i'w glirio¹.

Cyflwynwyd nifer o Hysbysiadau Cosb Benodedig drwy is-ddeddfwriaeth gan ddefnyddio adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972. Er enghraifft, defnyddiodd Rheoliadau Dyletswydd Gofal o ran Gwastraff Cartref (Cosbau Penodedig) (Cymru) 2019 y ddeddfwriaeth hon i ddiwygio Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990.

Mae diddymu Deddf y Cymunedau Ewropeaidd yn dileu'r pŵer presennol i newid lefelau'r cosbau hyn drwy is-ddeddfwriaeth, ac felly mae angen pŵer newydd i ddarparu ar gyfer lefel y cosbau hyn drwy is-ddeddfwriaeth, er mwyn gallu diwygio lefel y dirwyon naill ai i fyny neu i lawr.

Heb Gymal 66 ni fydd Gweinidogion Cymru yn gallu diwygio'r cosbau presennol am yr Hysbysiadau Cosb Benodedig sy'n ymwneud â thipio anghyfreithlon a dyletswydd gofal deiliaid tai.

Cymal 67: Mae rheoleiddio gweithgareddau gwastraff yn rhan o fframwaith trwyddedu a rennir ar gyfer Cymru a Lloegr yn Rheoliadau Trwyddedu Amgylcheddol 2016. Mae'n ofynnol i weithrediadau gwaredu ac adfer gwastraff feddu ar drwydded amgylcheddol oni bai eu bod wedi'u heithrio o'r gofyniad hwn.

Heb Gymal 67 dim ond amodau ar gyfer gweithgareddau eithriedig y bydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn gallu eu gosod (h.y. y rhai nad oes angen trwydded drwy reoliadau) a byddai'n cyfyngu ar allu Cyfoeth Naturiol Cymru i sicrhau bod rheolaethau priodol ar waith wrth i'r farchnad wastraff newid.

Os na chaiff y darpariaethau o dan Gymal 70, Atodlen 12 eu deddfu, ni fyddai'r manteision a ddisgrifir yn yr ateb i gwestiwn 1 yn cael eu gwireddu. Ni fyddem yn gallu cyflawni, yn yr amser byrraf posibl, ein nod o alluogi gweithgynhyrchwyr i werthu eu cynnyrch heb rwystr neu i wella sut y gweithredir y gyfundrefn rheoli mwg yng Nghymru.

Heb y pwerau mewn perthynas â dŵr, bydd gallu Gweinidogion Cymru i weithredu'n unol â'r ymrwymadau yn y Strategaeth Ddŵr i Gymru, Llywodraeth Cymru a symud tuag at dull ataliol yn cael ei gyfaddawdu.

Mae pwerau draenio tir yn angenrheidiol i ganiatáu diwygio a diweddarau'r fethodoleg o gyfrifo'r rhaniad incwm rhwng ardollau arbennig ac ardrethi draenio. Mae'r Bil yn gwneud darpariaeth hefyd i ddarparu methodoleg amgen ar gyfer cyfrifo gwerth tir trethadwy (tir ac adeiladau amaethyddol) er mwyn osgoi'r posibilrwydd o lurgunio'r cyfrifiad dosrannu.

Mae'r pwerau ym Mil yr Amgylchedd yn angenrheidiol er mwyn sicrhau cyfundrefn weithredol ar gyfer Cemegion. Heb y pwerau hyn, byddai'n rhaid i REACH weithredu yng nghyd-destun Offerynnau Statudol Ymadael â'r UE. Roedd rhai newidiadau a fyddai'n helpu REACH i weithredu'n fwy effeithiol y tu allan i gwmpas y pwerau yn y Ddeddf Ymadael. Rydym yn cymhwyso system a gynlluniwyd ar gyfer 28 aelod-wladwriaeth i gyd-destun y DU yn unig (rhagwelir y bydd y system yn cael ei chymhwyso ar sail Prydain yn unig yn y pen draw, ond fel y mae'r ddeddfwriaeth wedi'i drafftio ar hyn o bryd nid yw Gogledd Iwerddon wedi'i dileu o Offeryn Statudol REACH eto). Felly, mae rhai agweddau ar REACH yn anymarferol neu'n orfeichus i fusnesau. Os yw REACH yn anaddas ar gyfer cyd-destun y DU yn unig, efallai y bydd effaith ar ein gallu i ddiogelu iechyd pobl, a chynnal a gwella safonau amgylcheddol mewn perthynas â chemegion.

Yn y sefyllfa hon, gallem wynebu nifer o risgiau a phroblemau'n gyflym, yn enwedig o ran y dyddiadau cau ar gyfer cofrestru ac ailadrodd profion anifeiliaid. Mae'n bosibl y bydd angen y pwerau hefyd i adlewyrchu newidiadau i gyfundrefn yr UE rydym am eu cynnal. Mae REACH yn ymdrin â materion a gedwir yn ôl megis iechyd a diogelwch yn y gweithle a safonau cynnyrch, yn ogystal â meysydd datganoledig fel iechyd y cyhoedd a'r amgylchedd. Felly, byddai'n hynod gymhleth deddfu ar gyfer pwerau o'r fath yn y Cynulliad. Yn ogystal, pan fyddwn yn colli pwerau adran 2(2), ni fyddwn yn gallu gwneud unrhyw newidiadau i reoliadau REACH.

4. A allwch chi roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y materion amgylcheddol nad ydynt wedi'u datganoli y bydd gan Swyddfa Diogelu'r Amgylchedd (OEP) oruchwyliaeth drostynt mewn perthynas â Chymru?

Mae cylch gorchwyl yr OEP ar gyfer Lloegr a materion a gedwir yn ôl. Prin yw'r meysydd a gedwir yn ôl, un enghraifft benodol yw INSPIRE (Seilwaith ar gyfer Gwybodaeth Ofodol yn Ewrop), sydd wedi'i neilltuo'n benodol yn Neddf Llywodraeth Cymru 2006. Fodd bynnag, mae cylch gwaith yr OEP wedi'i ymestyn i gynnwys newid yn yr hinsawdd, sydd â chysylltiad agos ag ynni, sydd, heblaw am rai eithriadau, yn fater a gedwir yn ôl. Mae materion eraill, megis CITES, i'r graddau y mae'n ymwneud er enghraifft â gwahardd a rheoleiddio mewnforio ac allforio rhai planhigion ac anifeiliaid sydd mewn perygl yn fater a gedwir yn ôl, sy'n gymwys i gludo gwastraff ar draws y ffin hefyd.

Er na fydd llawer o feysydd lle y bydd yr OEP yn goruchwyllo materion amgylcheddol yng Nghymru, lle mae hyn yn digwydd mae'n hanfodol bod yr OEP yn gweithio gyda'r corff

perthnasol sy'n gyfrifol am lywodraethu amgylcheddol yng Nghymru i sicrhau bod y meysydd o orgyffwrdd rhwng materion a gedwir yn ôl a rhai datganoledig yn cael eu hystyried yn llawn. Am y rheswm hwn, rwyf yn ceisio cryfhau'r ddyletswydd bresennol i ymgynghori a geir yng nghymal 24(4) o'r Bil, sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r OEP ymgynghori â chyrrff llywodraethu amgylcheddol datganoledig.

5. I'r graddau y mae unrhyw ddarpariaethau am yr amgylchedd naturiol yn berthnasol mewn perthynas â Chymru, i ba raddau ydych chi fodlon bod yr amgylchedd morol wedi'i gwmpasu i raddau digonol o fewn ystyr yr ymadrodd "amgylchedd naturiol" yng Nghymal 41? Os na chaiff yr amgylchedd morol ei gwmpasu, sut ydych chi'n bwriadu mynd i'r afael â hynny?

Mae Cymal 41 yn ymwneud â darpariaethau sydd yn rhan 1, nad ydynt yn ymwneud â Chymru ond yn hytrach â Lloegr. Er enghraifft, i'r targedau a'r cynlluniau gwella naturiol a nodir ym Mhennod 1 ac i gylich gwaith yr OEP. Fel y cyfryw, mae'r diffiniad o amgylchedd naturiol yn ymwneud â'r amgylchedd naturiol yn Lloegr. Mae'n ymwneud hefyd â chylch gwaith yr OEP ac felly mae mewn perthynas â Lloegr a meysydd a gedwir yn ôl ac felly dim ond i'r agweddau hynny ar ardaloedd morol Cymru nad ydynt o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd y byddai'n berthnasol.

6.A allwch ymhelaethu ar y pryderon sy'n dal i fod gennych mewn perthynas â Chymal 24(4)? Yn benodol, a allwch chi egluro a ydych am weld gwelliant i Fil y DU i sicrhau bod Swyddfa Diogelu'r Amgylchedd ac unrhyw gorff llywodraethu amgylcheddol newydd yng Nghymru yn cydweithredu a / neu'n cydlafurio?

Mae cymal 24(4) yn gosod dyletswydd ar yr OEP i ymgynghori â chorff llywodraethu amgylcheddol datganoledig os yw o'r farn y gallai arfer unrhyw swyddogaethau penodol fod yn berthnasol i'r broses o arfer swyddogaeth llywodraethu amgylcheddol ddatganoledig.

Barn Llywodraeth Cymru ers tro yw y bydd angen i'r cyrrff llywodraethu amgylcheddol perthnasol yng Nghymru a Lloegr gydweithio'n agos i nodi a gweithredu ar gwynion a allai fod yn drawsffiniol eu natur neu'n berthnasol i faterion a gedwir yn ôl a rhai datganoledig.

Mae angen hefyd i ddinasyddion yn y ddwy wlad allu cael mynediad rhwydd i broses gwynion, gan roi'r cyfrifoldeb ar y cyrrff llywodraethu amgylcheddol i hwyluso yn hytrach na disgwyl i ddinasyddion ymdopi â chymhlethdod materion a gedwir yn ôl/datganoledig.

Nid yw'r ddyletswydd arfaethedig i ymgynghori yn mynd cyn belled â darparu ar gyfer y dull cydweithredol hwn, gan nad yw'n caniatáu ar gyfer nodi'n gynnar ble y gallai fod angen i'r cyrrff gydweithio, ac i'r corff Cymreig fod yn rhan o'r penderfyniad ynghylch a yw ymchwiliad yn berthnasol iddo. At hynny, nid yw'n caniatáu i ymchwiliadau gael eu cynnal ar gyfer rhannu arferion gorau ac arbenigedd rhwng y cyrrff. Yn unol â hynny, rydym yn ceisio gwelliant i'r Bil i alluogi trefniadau cydweithredol.

7. A allwch chi ein diweddarau ar eich trafodaethau â Llywodraeth y DU mewn perthynas â'ch pryderon ynghylch Cymal 24(4), gan gynnwys unrhyw ganlyniad?

Mae trafodaethau wedi parhau gyda DEFRA ar sut y gall y cyrrff gydweithredu i ystyried cwynion gyda'i gilydd, rhannu gwybodaeth a, lle y bo'n briodol, cynnal ymchwiliadau ar y cyd.

8. Beth yw eich safbwynt os na ellir datrys y mater hwn cyn y ddadl ar y Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol?

Rwy'n hyderus ein bod wedi cyflwyno achos cryf dros yr angen i'r OEP weithio'n agos gyda'r corff Cymreig sy'n gyfrifol am lywodraethu'r amgylcheddol ac rwy'n disgwyl am ymateb yr Ysgrifennydd Gwladol.

9. A allwch chi roi'r wybodaeth ddiweddaraf i ni am y cynnydd rydych wedi'i wneud wrth ddatblygu cynigion ar gyfer trefniadau llywodraethu amgylcheddol newydd yng Nghymru, gan gynnwys:

- **canfyddiadau'r Grŵp Gorchwyl Rhanddeiliaid, a oedd i fod i adrodd ar ddechrau 2020;**

Cwblhaodd y Grŵp Gorchwyl Rhanddeiliaid ei argymhellion ym mis Ebrill, ac rwyf wedi cael copi o'u hadroddiad. Byddaf yn gofyn i'm swyddogion gynnal dadansoddiad llawn o'r argymhellion yn awr fel rhan o arfarniad ehangach o opsiynau. Bydd hyn yn sicrhau bod ein dull o weithredu yn cyd-fynd yn glir â'n dull presennol o ymdrin â'r amgylchedd ac â rhaglen ehangach Llywodraeth Cymru. Ar ôl cwblhau'r gwaith hwn, byddaf yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Materion Gwledig.

Byddaf yn gofyn i randdeiliaid barhau i weithio gyda swyddogion polisi ar ddatblygiad manwl y polisi.

- **yr amserlen rydych chi'n gweithio tuag ati ar gyfer cyflwyno Bil Egwyddorion a Threfniadau Llywodraethu Amgylcheddol ar gyfer Cymru; ac**

Rydym wedi bod yn glir yn ein hymrwymiad i ddeddfu er mwyn rhoi sail statudol i'n hagwedd at egwyddorion a threfniadau llywodraethu amgylcheddol.

Mae'r rhaglen ddeddfwriaethol bresennol yn dod o dan bwysau sylweddol yn sgil yr angen i gyflwyno deddfwriaeth frys i fynd i'r afael â Covid-19 a'r rhaglen sylweddol o is-ddeddfwriaeth i ddarparu llyfr statud gweithredol ar gyfer diwedd y Cyfnod Pontio yn ddiweddarach eleni. Mae'n amlwg bod hyn wedi effeithio ar ein hamserlen ddeddfwriaethol ac mae'n effeithio ar y Biliau sydd yn y rhaglen ddeddfwriaethol ar hyn o bryd.

Yng ngoleuni hyn oll, ni all Llywodraeth Cymru roi unrhyw warant y bydd unrhyw Filiau newydd yn cael eu cyflwyno yn ddiweddarach eleni.

- **sut yr eir i'r afael ag unrhyw fylchau sy'n codi yn dilyn diwedd y cyfnod gweithredu yn absenoldeb Bil ar gyfer Cymru?**

Rwyf wedi rhoi cyfarwyddyd i'm swyddogion i ystyried opsiynau i fynd i'r afael ag unrhyw fylchau dros dro hyd nes y gallwn weithredu ein deddfwriaeth ein hunain.

Mae gwaith yn mynd rhagddo ar hyn o bryd i ddatblygu a pharatoi mesurau dros dro ar gyfer derbyn cwynion am lywodraethu amgylcheddol yng Nghymru a fyddai'n dod i rym erbyn diwedd y cyfnod pontio ar gyfer gadael yr UE ar 31 Rhagfyr 2020. Gofynnir i'r Grŵp Gorchwyl Rhanddeiliaid weithio gyda swyddogion i ddatblygu'r mesurau dros dro hyn ymhellach.

O ran egwyddorion, er bod gennym, wrth gwrs, gyfres o egwyddorion amgylcheddol yn ein Deddf yr Amgylchedd, mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo eisoes i barhau i gymhwyso pedair egwyddor amgylcheddol yr UE wrth lunio polisiau hyd nes y byddwn yn eu cynnwys mewn deddfwriaeth.

Rhan 3 – Effeithlonrwydd o ran Gwastraff ac Adnoddau

10. Sut a phryd ydych chi'n bwriadu defnyddio'r pwerau sy'n cael eu rhoi i Weinidogion Cymru yn Rhan 3 o Fil y DU?

Byddai'r pwerau'n cael eu defnyddio i weithredu'r gofynion o fewn y Pecyn Economi Gylchol, megis cyflwyno cynllun Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr ar gyfer deunyddiau pacio a Chynllun Dychwelyd Ernes ar gyfer cynwysyddion diodydd. Byddai'r pwerau'n cael eu defnyddio i fynd i'r afael â throseddau gwastraff, fel olrhain gwastraff yn electronig hefyd. Mae Llywodraeth Cymru a swyddogion Cyfoeth Naturiol Cymru yn gweithio gyda swyddogion cyfatebol yng ngwledydd eraill y DU i weld sut y gallwn ddigideiddio prosesau olrhain gwastraff. Yn benodol, sut rydym yn cofnodi'r hyn sy'n digwydd i wastraff wrth iddo symud o gynhyrchu i adfer neu waredu.

11. Sut mae'r darpariaethau yn Rhan 3 yn cyd-fynd â pholisi effeithlonrwydd adnoddau a gwastraff presennol Llywodraeth Cymru, a chyda'r cynigion a nodwyd yn ei hymgyngoriad ar y strategaeth ar gyfer economi gylchol?

Mae'r darpariaethau yn y Bil yn bwysig oherwydd byddant yn caniatáu i ni fwrw ymlaen â llawer o'r ymrwymadau a'r uchelgeisiau sydd yn *Mwy nag Ailgyrchu: strategaeth i wneud economi gylchol Cymru yn realiti* drwy ddarparu cyfres hanfodol o ysgogiadau deddfwriaethol. Felly maent yn cyd-fynd yn llawn â'n polisi presennol ac yn darparu'r pwerau i gyflwyno newidiadau rheoleiddiol ar ôl ymadael â'r UE hefyd. Wrth wneud hynny, maent yn darparu'r modd o wneud darpariaethau rheoleiddiol i helpu i leihau gweithgarwch gwastraff anghyfreithlon a cholli deunydd gwerthfawr y gellir ei adennill o'r economi gylchol.

12. Pryd mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu cyhoeddi ei strategaeth newydd o ran gwastraff (i ddisodli cynllun 2010, Tuag at Ddyfodol Diwastraff)?

- A allwch chi egluro a fydd y strategaeth wastraff newydd yn cynnwys canllawiau sy'n ymwneud â llosgyddion?**

Daeth yr ymgynghoriad ar strategaeth economi gylchol newydd i ddisodli Tuag at Ddyfodol Diwastraff i ben ar 24 Ebrill 2020. Roedd yr ymgynghoriad yn gofyn am farn a syniadau ar sut y gallwn weithredu mewn ffordd sy'n sicrhau bod adnoddau'n cael eu defnyddio cyhyd ag y bo modd, gan osgoi gwastraff ac sy'n gwneud cyfraniad allweddol at ddatgarboneiddio.

Wrth wneud hynny, roedd yn cynnwys cyfres o themâu a chamau arfaethedig i helpu i gyflawni'r nod hirdymor o sicrhau dyfodol diwastraff a dim allyriadau carbon net erbyn 2050 gan fanteisio ar y cyfleoedd sy'n deillio o drosglwyddo i economi fwy cylchol.

Cyn y pandemig presennol, nodwyd ein bwriad i gyhoeddi'r strategaeth derfynol yn ddiweddarach eleni a'n nod yw gwneud hynny o hyd.

Mae canllawiau'n bodoli eisoes o ran llosgi. Maent i'w gweld ym Mholisi Cynllunio Cymru ac yn TAN21, gan gynnwys atodiad technegol sy'n edrych yn fanwl ar dechnolegau trin gwastraff gwahanol.

Fel y dywed Mwy nag Ailgyrchu, y nod yw sicrhau bod adnoddau'n cael eu defnyddio cyhyd ag y bo modd. Fodd bynnag, mae'n cydnabod hefyd fod gan Gymru gyfrifoldeb i ymdrin â'r gwastraff a gynhyrchwn yn ystod y cyfnod pontio. Felly, yn y cyfamser mae angen ymdrin yn effeithiol â'n gwastraff na ellir ei ailgyrchu mewn ffordd sy'n ei atal rhag llygru'r amgylchedd neu sy'n golygu allforio'r broblem. Mae cyfleusterau a all ddefnyddio'r gwastraff hwn i adfer ynni a gwres yn darparu ffordd drosiannol bwysig o ymdrin â'r gwastraff hwn, yn unol â'r hierarchaeth gwastraff.

13. I ba raddau ydych chi'n fodlon y bydd y darpariaethau yn Rhan 3 yn galluogi Llywodraeth Cymru i gyflawni ei huchelgais mai Cymru fydd y wlad gyntaf i beidio ag anfon unrhyw blastig i safleoedd tirlenwi?

Mae'r darpariaethau yn y Bil yn darparu dulliau deddfwriaethol allweddol i gefnogi cyflawni ein hymrwymiaidau. Mae hyn yn cynnwys cyflwyno Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr am Bacio, a fydd yn cymell defnyddio mwy o ddeunyddiau pacio sydd wedi'u hailgylchu ac y gellir eu hailgylchu, gan gynnwys plastigau. Bydd y Cynllun Dychwelyd Ernes yn cefnogi'r broses o gasglu cynwysyddion diodydd (y mae llawer ohonynt yn blastig) gyda lefelau uchel disgwyledig o ddal deunydd.

Mae darpariaethau eraill fel codi tâl am eitemau plastig untro, safonau eco-ddylunio a gwybodaeth am effeithlonrwydd adnoddau yn ddulliau deddfwriaethol gwerthfawr hefyd y gellir eu defnyddio. Fodd bynnag, ni ellir cyflawni ein nodau megis anfon dim gwastraff plastig i safleoedd tirlenwi drwy'r darpariaethau yn y Bil yn unig ac felly mae hyn yn rhan o'r gwaith ehangach o gyflawni'r camau yn Mwy nag Ailgylchu.

Cyfrifoldeb cynhyrchwyr

Mae cymal 47 a 48, ac Atodlenni 4 a 5 yn gwneud darpariaeth ynghylch cyfrifoldeb cynhyrchwyr a rhwymedigaethau cysylltiedig. Maent yn darparu pwerau i'r 'awdurdod cenedlaethol perthnasol' (gan gynnwys Gweinidogion Cymru) wneud rheoliadau i gyflwyno cynllun Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr diwygiedig am ('cynllun EPR'). Gall yr Ysgrifennydd Gwladol ddeddfu mewn perthynas â Chymru yn y maes hwn gyda chydysyniad Gweinidogion Cymru (pŵer 'cydredol plws').

Yn 2019, ymgynghorodd Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ar y cyd ar gynigion ar gyfer cyfrifoldeb estynedig cynhyrchwyr. Mae Llywodraeth Cymru wrthi'n ymgynghori ar ei strategaeth economi gylchol, sy'n cynnwys cynigion cyfrifoldeb cynhyrchwyr. Mae'r ymgynghoriad yn nodi y bydd Llywodraeth Cymru yn "gweithio gyda llywodraethau eraill yn y DU i ddatblygu deddfwriaeth ar gyfer cynllun Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr (EPR)...".

14. A allwch gadarnhau eich bod yn bwriadu i Gymru fod yn rhan o gynllun Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr ar lefel y DU? Os felly, a fydd y cynllun Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr diwygiedig – i'r graddau y mae'n ymwneud â Chymru – yn cael ei sefydlu gan yr Ysgrifennydd Gwladol o dan ei bwerau cydredol plws, a pha gyfle fydd gan y Cynulliad i graffu ar reoliadau a wneir o dan y pwerau hyn?

Mae gweithredu'n gydredol yn cael yr un effaith â Gweinidogion Cymru yn cyflawni swyddogaethau yng Nghymru, oni bai bod caniatâd yn cael ei roi. Fodd bynnag, mae budd sylweddol i'r defnyddiwr wrth gwrs o weithio gyda'r gwledydd eraill ar gynllun ar gyfer y DU gyfan. Mae gwaith yn parhau ar raglen ar y cyd â'r Alban, Lloegr a Gogledd Iwerddon i ddatblygu cynllun EPR. Ar hyn o bryd, nid oes penderfyniad wedi'i wneud ynghylch sut y bydd y rheoliadau i ddeddfu EPR yn cael eu cyflwyno.

Bydd Gweinidogion Cymru yn cydymffurfio â'r broses yn unol â Rheol Sefydlog 30.

15. Mae tystiolaeth wedi dod i law'r Pwyllgor sy'n awgrymu y dylid ymestyn y pŵer cyffredinol yn Rhan 1 o Atodlen 4 i alluogi rheoliadau i wneud darpariaeth ar gyfer gosod rhwymedigaethau cyfrifoldeb cynhyrchwyr at y diben o "leihau faint o ddeunyddiau crai rydym yn eu defnyddio". Beth yw eich ymateb i hyn?

Bydd y cynllun Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr a amlinellir yn Atodlen 4 yn arwain at leihau faint o gynnyrch neu ddeunydd a ddefnyddir neu atal cynnyrch neu ddeunydd rhag troi'n wastraff; yn ogystal â sicrhau cynnydd yn y defnydd o aildddefnyddio, ailddosbarthu, adfer neu ailgylchu cynhyrchion neu ddeunyddiau, y bydd pob un ohonynt yn lleihau'r defnydd a wneir o ddeunyddiau crai.

Rydym yn cydnabod pwysigrwydd effeithlonrwydd adnoddau yn gyffredinol i leihau'r effaith amgylcheddol yn ystod cylch bywyd cyfan cynnyrch. Gan gadw hyn mewn cof, mae darpariaeth ar gyfer effeithlonrwydd adnoddau ar gyfer cynhyrchion wedi'i chynnwys yn y Bil o dan Atodlen 7. Mae hyn yn caniatáu ar gyfer gosod gofynion, gan gynnwys cyfeiriad at safon benodol, mewn perthynas â'r deunyddiau y mae cynnyrch yn cael eu gweithgynhyrchu ohonynt o ran yr effaith ar yr amgylchedd naturiol.

Mae'n werth nodi hefyd y bydd y dreth ar bacio plastig ar draws y DU yn annog y defnydd o blastig wedi'i ailgylchu yn hytrach na phlastig newydd mewn deunydd pacio. Bydd yn creu mwy o alw am blastig wedi'i ailgylchu, ac yn ei dro yn ysgogi lefelau uwch o ailgylchu a chasglu gwastraff plastig, gan ei ddargyfeirio o safleoedd tirlenwi neu losgi. Daw'r cylch ymgynghori diweddaraf i ben ym mis Awst – rydym yn annog safbwyntiau a thystiolaeth gan randdeiliaid allweddol yn y diwydiant plastigau yng Nghymru.

16. Mae tystiolaeth wedi dod i law'r Pwyllgor sy'n awgrymu y dylid diwygio'r pŵer cyffredinol yn Rhan 1 o Atodlen 5 i sicrhau bod cynhyrchwyr yn talu costau cylch bywyd llawn cynhyrchion neu ddeunyddiau neu'n cyfrannu atynt. Beth yw eich ymateb i hyn?

Nod Atodlen 5 yw sicrhau y gellir codi tâl ar gynhyrchwyr sydd â rhwymedigaeth am gostau gwaredu diwedd oes eu cynnyrch. Mewn perthynas â chostau cylch bywyd llawn, mae Atodlen 7 Gofynion Effeithlon o ran Adnoddau yn caniatáu i fesurau gael eu cyflwyno i fynd i'r afael â'r effaith a gaiff cynnyrch ar yr amgylchedd naturiol yn ystod ei oes. Mae hyn yn cynnwys agweddau megis oes ddisgwyliedig cynnyrch, rhwyddineb cynnal a chadw ac atgyweirio, ailgylchu diwedd oes, y deunyddiau y mae cynnyrch yn cael ei weithgynhyrchu ohonynt, technegau gweithgynhyrchu ac adnoddau a ddefnyddiwyd wrth ei gynhyrchu a'i ddefnyddio.

Cynlluniau ernes

Mae Cymal 51 ac Atodlen 8 yn darparu pwerau i'r 'awdurdod cenedlaethol perthnasol' (gan gynnwys Gweinidogion Cymru) wneud rheoliadau sy'n sefydlu cynlluniau ernes. Gall yr Ysgrifennydd Gwladol ddeddfu mewn perthynas â Chymru yn y maes hwn gyda chydsyniad Gweinidogion Cymru (pŵer 'cydredol plws').

17. A allwch egluro a ydych yn bwriadu i Gymru fod yn rhan o Gynllun Dychwelyd Ernes gyda Lloegr a Gogledd Iwerddon? Os felly, a fydd y Cynllun Dychwelyd Ernes – i'r graddau y mae'n ymwneud â Chymru – yn cael ei sefydlu o dan bwerau cydredol plws yr Ysgrifennydd Gwladol, a pha gyfle fydd gan y Cynulliad i graffu ar reoliadau a wneir o dan y pwerau hyn?

Beth yw'r ystyriaethau ymarferol ar gyfer bod yn rhan o Cynllun Dychwelyd Ernes gyda Gogledd Iwerddon?

Os na ellir cytuno ar Gynllun Dychwelyd Ernes gyda Lloegr a Gogledd Iwerddon, a ydych yn bwriadu cyflwyno cynllun yng Nghymru o hyn?

Mae'r gwaith yn parhau ar y cyd â Lloegr a Gogledd Iwerddon i ddatblygu Cynllun Dychwelyd Ernes. Mae'r gwaith hwn yn parhau ar hyn o bryd ac mae paratodau'n cael eu gwneud ar gyfer ail ymgynghoriad ar ddiwyg manwl y cynllun a'r dulliau gweithredu a ffeiffrir. Ar hyn o bryd, nid oes penderfyniad wedi'i wneud hyd yma ynghylch y ffordd o gyflwyno'r rheoliadau i ddeddfu ynghylch y Cynllun Dychwelyd Ernes ac fel y nodwyd yn flaenorol, mae'n bwysig bod y dull gweithredu terfynol yn briodol i Gymru.

Bydd Gweinidogion Cymru yn cydymffurfio â'r broses yn unol â Rheol Sefydlog 30.

Mae'r rhaglen waith y Cynllun Dychwelyd Ernes yn ystyried amryw o oblygiadau ymarferol mewn perthynas â chynllunio a gweithredu unrhyw Gynllun. Mae hyn wedi cynnwys dysgu gan wledydd eraill yn Ewrop ac mewn mannau eraill sydd wedi gweithredu cynlluniau tebyg dros y blynyddoedd.

Mae yna fanteision posibl i gynllun ar y cyd, ond mae'n bwysig ei fod yn adlewyrchu anghenion Cymru hefyd. Os na fydd cynllun ar y cyd yn cyflawni hyn, yna bydd Cynllun Dychwelyd Ernes ar gyfer Cymru'n unig yn cael ei ystyried.

18. Pwy fydd yn gyfrifol am reolaeth weithredol y Cynllun Dychwelyd Ernes yng Nghymru?

Roedd yr ymgynghoriad ar y cyd yn cynnwys cynigion ar gyfer sefydliad annibynnol i'w arwain gan y diwydiant/cymdeithas fasnach i reoli'r broses o weithredu'r cynllun a'i redeg o ddydd i ddydd, sef y Sefydliad Rheoli Ernes (DMO). Mae gwaith yn mynd rhagddo ar ddatblygu trefniadau llywodraethu a bydd angen i unrhyw drefniadau ar y cyd ddiwallu anghenion Cymru.

19. A allwch chi gadarnhau a ydych yn bwriadu i Gyfoeth Naturiol Cymru fod yn gyfrifol am fonitro a gorfodi'r Cynllun Dychwelyd Ernes yng Nghymru? Os felly, pa drafodaethau ydych chi wedi'u cynnal gyda Chyfoeth Naturiol Cymru yn hyn o beth?

Yn yr un modd â'r cwestiwn blaenorol, nid yw ffurf fanwl proses goruchwylio reoleiddiol y Cynllun Dychwelyd Ernes wedi'i chwblhau ac mae'r gwaith hwn yn mynd rhagddo. Ymatebodd Cyfoeth Naturiol Cymru yn ffurfiol i'r ymgynghoriad ar y Cynllun a chafwyd trafodaethau ar lefel swyddogion ar y rôl bosibl i Cyfoeth Naturiol Cymru o ran rheoleiddio Cynllun Dychwelyd Ernes. Bydd y trafodaethau hyn yn parhau wrth i ni ddatblygu'r cynigion ar gyfer rheoleiddio a llywodraethu'r Cynllun Dychwelyd Ernes.

20. Sut y mae'r pwerau i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth ynghylch codi tâl am eitemau plastig untro yn cydweddu â chynigion Llywodraeth Cymru i wahardd rhai o'r eitemau hynny yn 2021?

Mae'r gwaharddiad arfaethedig ar eitemau plastig untro'n canolbwyntio ar restr ddiffiniedig o eitemau a welir yn aml yn yr amgylchedd morol ledled yr Undeb Ewropeaidd, ac mae dewisiadau amgen di-blastig ar gael yn rhwydd yn eu lle. Bydd y pwerau hyn yn caniatáu i ni, os bydd angen, i godi tâl am eitemau plastig untro problemus eraill lle gallai gwaharddiadau llwyr neu gyfyngiad gwerthu fod yn llai ymarferol. Mae'r tâl am fapiau siopa untro yn enghraifft o'r ffordd y mae ardoll a ddefnyddir yn y man gwerthu wedi helpu i sbarduno newid ymddygiad cadarnhaol ac wedi codi ymwybyddiaeth o'u heffaith ar yr amgylchedd.

21. A allwch chi gadarnhau ai eich bwriad yw defnyddio'r pwerau i godi tâl hyd nes y gellir cyflwyno gwaharddiad ar eitemau plastig untro?

Bydd y gwaharddiad arfaethedig ar eitemau plastig untro penodol yn cael ei gyflwyno gan ddefnyddio'r pwerau deddfwriaethol presennol ac sydd yn adran 140 o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990, ond byddai cyflwyno unrhyw daliadau am eitemau plastig untro yn dibynnu ar bwerau sydd yn y Bil nad ydynt ar waith eto, sy'n golygu na ellir bwrw ymlaen â chodi tâl o'r fath ar yr un cyflymder.

Yn y ddogfen ymgynghori *Mwy nag Ailgylchu: strategaeth i wneud economi gylchol Cymru yn realiti* rydym wedi ymrwmo i weithio ar gynigion ar gyfer treth neu dâl ar gwpanau a chynwysyddion bwyd plastig tafladwy. Mae'n wir hefyd y gallai codi tâl ganiatáu i dechnolegau ailgylchu neu weithgynhyrchu ddatblygu hefyd er mwyn caniatáu i eitemau plastig untro gael eu disodli gan rywbeth llai niweidiol i'r amgylchedd.

Mae swyddogion Trysorlys Cymru yn parhau i ddatblygu'r sylfaen dystiolaeth mewn perthynas â threth neu godi tâl ar gwpanau plastig untro, yn benodol yr effaith bosibl ar fanwerthwyr. Pe bai treth - yn hytrach na thâl a godir - yn cael ei hystyried yn ffordd effeithiol o sbarduno newid ymddygiad cadarnhaol, yna byddai angen i Lywodraeth y DU gymeradwyo'r cynnig yn gyntaf drwy'r drefn y darperir ar ei chyfer o dan Ddeddf Cymru. Mae'n werth nodi bod y broses ar gyfer cyflwyno treth yn wahanol i'r pwerau i gyflwyno trefniadau codi tâl y darperir ar eu chyfer o dan Fil Amgylchedd y DU.

22. Mae tystiolaeth wedi dod i law'r Pwyllgor sy'n awgrymu y dylid ymestyn y pwerau i godi tâl am eitemau untro y tu hwnt i blastigau ac ar gyfer deunyddiau eraill. Yn ôl rhanddeiliaid, byddai hynny'n helpu i osgoi cymell cynhyrchwyr i ddisodli plastig â deunyddiau eraill sy'n niweidiol i'r amgylchedd ar gyfer eitemau defnydd untro. Beth yw eich ymateb i hyn?

Roedd cais Trysorlys EM am dystiolaeth ar fynd i'r afael â phroblem plastig a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2018 yn canolbwyntio ar eitemau untro wedi'u gwneud o blastig, ac yn edrych yn benodol ar sut y gallai newidiadau i'r system drethi neu gyflwyno taliadau newydd newid ymddygiad cwmnïau a defnyddwyr i fod yn fwy cynaliadwy. Er bod Llywodraeth y DU wedi ystyried ymestyn y pŵer hwn i ddeunyddiau eraill, roedd yr amserlen dynn sydd ei hangen i ddatblygu'r Bil a diffyg tystiolaeth ehangach yn gwneud y dull hwn yn anymarferol. Fodd bynnag, pan fydd y pwerau hyn wedi'u sefydlu, gallai Llywodraeth Cymru ystyried diwygio'r deddfwriaeth maes o law fel ei bod yn cynnwys eitemau eraill pe ystyrid bod gwneud hynny'n briodol.

Mae darpariaethau eraill yn y Bil, yn enwedig Atodlen 4 Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr ac Atodlen 7 Gofynion Effeithlonrwydd Adnoddau, yn darparu mecanweithiau defnyddiol eraill y gellir eu defnyddio ar gyfer deunyddiau neu gynhyrchion eraill sy'n niweidiol i'r amgylchedd.

Rhan 4 - Ansawdd Aer

23. O ystyried yr ansicrwydd ar hyn o bryd yn sgil pandemig Coronafeirws Covid-19 – a'r effaith bosibl ar fusnes y Llywodraeth yn y tymor canolig – a allwch chi gadarnhau a ydych dal yn bwriadu cyhoeddi Papur Gwyn yn ystod tymor y Cynulliad hwn?

Rydym yn dal i fod yn bwriadu cyhoeddi Papur Gwyn ar Fil Aer Glân cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol. Mae swyddogion wrthi'n datblygu polisïau ac yn ymgysylltu â rhanddeiliaid ar hyn o bryd.

24. Pam ydych chi wedi dewis dwyn y cynnig uchod ymlaen trwy Fil y DU ("*diwygio deddfwriaeth sylfaenol bresennol i symud o ddiweddarau [rhestr o danwydd awdurdodedig a lleoedd tân eithriedig i'w defnyddio mewn ardaloedd rheoli mwg]*")

drwy Offeryn Statudol i restrï cyhoeddëdïg ar-lein". Mae rhan 2 o Atodlen 12 o Fil y DU yn gwneud darpariaeth ar gyfer hyn), o ystyried nad yw canlyniad ymgynghoriad y Cynllun Aer Glân yn hysbys eto, ac o ystyried ymrwymiad Llywodraeth Cymru i flaenoriaethu Bil Aer Clir?

Yn y Cynllun Aer Glân, lle y gwnaethom amlinellu a gofyn am farn ar y gwaith rydym yn bwriadu ei wneud mewn perthynas â llosgi domestig (megis y camau rheoleiddiol a'r rhai nad ydynt yn rhai rheoleiddiol a restrwyd yn yr ymgynghoriad), gwnaethom gyfeirio at waith a oedd yn cael ei wneud eisoes drwy Fil Amgylchedd y DU i roi enghreifftiau o'r camau a gymerwyd hyd yma. Penderfynodd Llywodraeth Cymru gynnwys y ddarpariaeth rhestrï cyhoeddëdïg ym Mil Amgylchedd y DU er mwyn sicrhau'r manteision a ddisgrifir yn yr ateb i gwestiwn 1 yn yr amser byrraf posibl. Mae hyn yn galluogi gweithgynhyrchwyr i werthu eu cynhyrchion heb rwystr, gan gynyddu dewis y defnyddiwr a gwella'r amgylchedd drwy ei gwneud yn haws nodi tanwyddau a lleoedd tân y gellir eu defnyddio'n gyfreithlon mewn ardaloedd rheoli mwg. Mae'n werth nodi bod y ddarpariaeth hon yn welliant i weithrediad y gyfundrefn rheoli mwg yng Nghymru yn hytrach na newid polisi. Mae'n uniongyrchol gysylltiedig â nod y Rhaglen Lywodraethu o wella ansawdd aer. Yn yr achos hwn, drwy leihau allyriadau PM2.5 o losgi domestig. Roedd angen mwy o amser ar Lywodraeth Cymru hefyd i ymgymryd â meddwl datblygiadol am y cynigion yn y Cynllun Aer Glân a fydd, yn ei dro, yn llywio'r darpariaethau mewn Bil Aer Glân. Dyna pam nad yw'r ddarpariaeth rhestrï cyhoeddëdïg ym Mil Amgylchedd y DU yn gyfamserol â'r gwaith ar y Cynllun Aer Glân a'r Bil Aer Glân

Rhan 5 – Dŵr

25. A allwch chi roi manylion unrhyw ymgynghoriad rydych chi wedi'i gynnal gyda rhanddeiliaid Cymru ar y darpariaethau ar gyfer Cymru yn Rhan 5 o Fil y DU, a chanlyniad yr ymgynghoriad hwnnw?

Mae Rhan 5 yn cyflwyno amrywiaeth o fesurau i gryfhau cydnerthedd gwasanaethau dŵr a gwastraff dŵr drwy wella trefn gynllunio hirdymor y diwydiant dŵr a moderneiddio'r ffordd y mae cwmnïau dŵr a charthffosiaeth yn cael eu rheoleiddio i'w gwneud yn fwy hyblyg a thryloyw.

Sefydlwyd Rhaglen Ddraenio'r 21^{ain} Ganrif gan Water UK (corff Prydeinig sy'n cynnwys ymgymerwyr dŵr a charthffosiaeth ledled y DU ac Iwerddon) i ystyried sut i sicrhau y gellir gwella a diweddarau gwaith cynllunio, buddsoddi, cyflenwi a pholisi rheoleiddio cwmnïau dŵr sy'n ymwneud â chynllunio seilwaith carthffosiaeth y DU i ddiwallu anghenion cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol.

Aeth ati i ymchwilio a datblygu dulliau i ddeall problemau presennol a hirdymor sy'n wynebu'r sector draenio'n well. Nod y rhaglen oedd deall gofynion presennol a hirdymor ein rhwydweithiau draenio a datblygu fframwaith cynllunio tryloyw sy'n seiliedig ar dystiolaeth, i sicrhau bod gwasanaethau draenio cryf a fforddiadwy'n cael eu darparu. Mabwysiadodd ddulliau seiliedig ar bartneriaeth, gan weithio gyda chwmnïau dŵr, rheoleiddwyr, awdurdodau lleol, a chyrrff anllywodraethol. Mae Llywodraeth Cymru a Cyfoeth Naturiol Cymru yn aelodau o Grŵp Llywio'r Rhaglen.

Roedd y rhaglen yn argymhell rhoi sail statudol i waith cynllunio ar gyfer gwasanaethau draenio a dŵr gwastraff, gan ddilyn dull tebyg i'r un sydd eisoes ar waith ar gyfer cynllunio adnoddau dŵr. Roedd y dulliau a ddefnyddiwyd gan y prosiect, a'r cynigion yn cyd-fynd yn helaeth ag ymrwymïadau yn y Strategaeth Ddŵr i Gymru gan Lywodraeth Cymru, gan gynnwys y canlyniol;

- Byddwn yn gweithio gyda chwmnïau dŵr, rheoleiddwyr ac awdurdodau lleol i gyflwyno cynlluniau ar gyfer rheoli dŵr gwastraff a charthffosiaeth. Mae cynllunio cydweithredol hirdymor ar gyfer rheoli dŵr gwastraff a charthffosiaeth yn hanfodol er mwyn mynd i'r afael â pherygl llifogydd trefol a chyflawni canlyniadau'r Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr a'r Gyfarwyddeb Trin Dŵr Gwastraff Trefol.
- Ein nod yw sicrhau bod systemau carthffosiaeth a draenio yn gydnerth ac yn cael eu cynnal a'u cadw'n dda, gyda digon o gapasiti i reoli'r galw a roddir arnynt heb achosi llygredd na llifogydd o garthffosydd yng nghartrefi pobl. Bydd hyn yn ein galluogi i symud tuag at ddull ataliol, sy'n egwyddor allweddol arall o reoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy.
- Dylai fframwaith cynllunio a rheoleiddio cwmnïau dŵr ar gyfer dŵr a charthffosiaeth gynnwys:
 - Ymwreiddio ac alinio gwaith cynllunio cwmnïau dŵr â'n polisi adnoddau naturiol cenedlaethol a phrosesau cynllunio adnoddau naturiol perthnasol sy'n seiliedig ar ardal i sicrhau bod cynllunio ar gyfer gwasanaethau dŵr yn llywio ac yn ystyried ein blaenoriaethau ar gyfer rheoli adnoddau naturiol.
 - Cynlluniau rheoli dalgylchoedd a buddsoddi cydweithredol.
 - Mesurau cydnerthedd, megis amcanestyniadau newid yn yr hinsawdd, twf y boblogaeth a datblygiadau newydd.
 - Rhagdybiaeth o blaid atebion cynaliadwy, a thystiolaeth o'u defnyddio yn hytrach nag ehangu neu adnewyddu capasiti seilwaith presennol.
 - Strategaeth ar gyfer ymgysylltu â rhanddeiliaid.
 - Tystiolaeth yr ystyriwyd atebion dŵr a thrin gwastraff cynaliadwy, cyfiawnhad cryf lle nad ydynt yn cael eu defnyddio.
 - Tystiolaeth gadarn, gyfredol a chredadwy i ddangos eu bod yn cydymffurfio â'n rhwymedigaethau domestig ac Ewropeaidd gorfodol.

Ymgynghorwyd yn helaeth ar y Strategaeth Ddŵr ac fe'i gosodwyd gerbron y Cynulliad Cenedlaethol.

Gall rhoi Cynlluniau Rheoli Draenio a Dŵr Gwastraff (DWMPs) ar sail statudol sicrhau bod prosesau cynllunio eraill yn ystyried y Cynllun, ac yn ei gwneud yn ofynnol i'r rhanddeiliaid perthnasol ymgysylltu â'r ymgwymerwyr a rhannu gwybodaeth â hwy at ddibenion paratoi Cynlluniau, a bod Ofwat yn eu hystyried fel rhan o'r broses adolygu prisiau a datblygiad fframwaith rheoleiddio'r diwydiant. Gall sicrhau bod ymgwymerwyr yn cadw at eu hymrwymiad i baratoi ac ymgynghori ar Gynlluniau Rheoli Draenio a Dŵr Gwastraff, galluogi Llywodraeth Cymru i sicrhau eu bod yn cyd-fynd â pholisïau a blaenoriaethau Llywodraeth Cymru, a darparu proses ac amserlen glir a thryloyw ar gyfer y cynlluniau. Gall roi rôl glir i Cyfoeth Naturiol Cymru hefyd o ran cymryd rhan yn y broses o ddatblygu'r cynlluniau, darparu canllawiau technegol i'r ymgwymerwyr a chynghori Llywodraeth Cymru ar ansawdd a chadernid y cynlluniau. Heb eu rhoi ar sail statudol mae perygl na fydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn dyrannu nac yn derbyn yr adnoddau i roi lefel debyg o ymgysylltiad i'r Cynlluniau Rheoli Draenio a Dŵr Gwastraff o'u cymharu â'r Cynlluniau Rheoli Adnoddau Dŵr.

Mae'r Bil yn rhoi pwerau i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau mewn perthynas â'r cynnwys a'r gweithdrefnau sydd i'w dilyn wrth baratoi a chyhoeddi'r Cynlluniau. Cyn defnyddio'r pwerau, byddai Gweinidogion Cymru yn ymgynghori â rhanddeiliaid ar y rheoliadau arfaethedig.

26. Sut a phryd ydych chi'n bwriadu defnyddio'r pwerau a roddir i Weinidogion Cymru yn Rhan 5 o Fil y DU?

Mae Bil y DU yn rhoi pwerau i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau mewn perthynas â Chynlluniau Rheoli Draenio a Dŵr Gwastraff, Cynlluniau Rheoli Adnoddau Dŵr, Cynlluniau Sychder, cynigion ar y cyd ac i ddiwygio rhai agweddau ar ddeddfwriaeth sy'n ymwneud ag ansawdd dŵr. Mae'n rhoi pwerau i Weinidogion Cymru hefyd i'w gwneud yn ofynnol i ddau neu ragor o gwmnïau dŵr baratoi cynigion ar y cyd i wella'r ffordd y caiff adnoddau dŵr eu rheoli a'u datblygu.

Nid oes gan Lywodraeth Cymru amserlen ar gyfer defnyddio'r pwerau hyn, a bydd yn ymgynghori â rhanddeiliaid ar yr holl reoliadau arfaethedig. Nid oes ganddi unrhyw gynlluniau ar hyn o bryd i'w gwneud yn ofynnol i gwmnïau dŵr lunio cynigion ar y cyd, a byddai'n ymgynghori â rhanddeiliaid cyn rhoi Cyfarwyddyd o'r fath.

27. A allwch chi esbonio'r rhesymeg dros ddefnyddio'r ymadrodd 'rheoli draenio a charthffosiaeth' yn y cyd-destun hwn?

Yn ymarferol, mae 'rheoli draenio a charthffosiaeth' yn golygu'r un peth â "rheoli draenio a dŵr gwastraff". Mae'r term rheoli carthffosiaeth yn cysoni'r ymadrodd a'r diffiniad â'r derminoleg a ddefnyddir yn Neddf y Diwydiant Dŵr 1991

28. Sut ydych yn ymateb i'r pryder mewn tystiolaeth bod yr ymadrodd 'rheoli draenio a charthffosiaeth' yn gulach ei gwmpas na 'rheoli draenio a dŵr gwastraff', sef yr ymadrodd a fabwysiadwyd eisoes gan y diwydiant?

- **Pa fathau o ddŵr a gwmpesir gan yr ymadrodd 'draenio a dŵr gwastraff' nad ydynt yn cael eu cwmpasu gan yr ymadrodd 'rheoli draenio a charthffosiaeth', a sut yr ymdrinnir â'r mathau hynny o ddŵr?**

Mae gan gwmnïau dŵr nifer o ddyletswyddau statudol mewn perthynas â draenio a charthffosiaeth. Mae ganddynt ddyletswydd benodol i "ddraenio'n effeithiol" o fewn eu hardaloedd gweithredu, i ddarparu a chynnal systemau carthffosydd a mabwysiadu carthffosydd newydd os bodlonir amodau penodol. Fodd bynnag, nid oes ganddynt ddyletswydd benodol, statudol i gynllunio ar gyfer rheoli draenio a rhwydweithiau dŵr gwastraff.

Defnyddio'r term draenio: Yn ymarferol, mae 'rheoli draenio a charthffosiaeth' yn golygu'r un peth â "rheoli draenio a dŵr gwastraff". Math o ddŵr gwastraff yw carthffosiaeth - fel y mae wedi'i eirio yn y Bil mae'n gyson â dyletswyddau'r cwmni dŵr a'r asedau y mae'n berchen arnynt fel y'u nodir yn Neddf Diwydiant Dŵr 1991. Awdurdodau lleol, fel yr awdurdodau llifogydd lleol arweiniol, sy'n gyfrifol yn gyffredinol am reoli dŵr wyneb a llifogydd.

29. Pa waith ydych chi wedi'i gynnal i asesu'r gost bosibl i gwmnïau dŵr a/neu garthffosiaeth o fodloni'r gofynion o ran cynigion ar y cyd, cynlluniau rheoli adnoddau dŵr, cynlluniau sychder, a chynlluniau rheoli draenio a charthffosiaeth?

Mae'r costau y cyfeirir atynt yn y nodiadau esboniadol yn cyfeirio at y Bil yn ei gyfanrwydd ac nid at Adran 5 yn benodol. Ac eithrio Cynlluniau Rheoli Draenio a Dŵr Gwastraff statudol ni ddylai fod unrhyw gostau ychwanegol gan fod cwmnïau dŵr eisoes yn paratoi cynlluniau rheoli adnoddau dŵr a sychder statudol.

Mae'r Bil yn rhoi pwerau i Weinidogion Cymru i'w gwneud yn ofynnol i gwmnïau dŵr lunio cynlluniau rheoli adnoddau dŵr ar y cyd ond nid oes unrhyw fwriad ar hyn o bryd i ddefnyddio'r pŵer hwn. Pe bai'r angen i wneud hynny yn dod yn amlwg, byddem yn ystyried unrhyw oblygiadau o ran adnoddau gyda'r cwmnïau dŵr a'r rheoleiddwyr.

Mae'r cwmnïau dŵr yng Nghymru a Lloegr wedi ymrwymo eisoes i baratoi cynlluniau rheoli draenio a dŵr gwastraff ar sail anstatudol erbyn 2022. Caiff costau hyn eu talu drwy'r mecanwaith adolygu prisiau a wneir gan Ofwat bob pum mlynedd. Efallai y bydd rhai costau ychwanegol i Cyfoeth Naturiol Cymru ond byddai'r rhain yn dibynnu ar hyd a lled eu rôl o ran rheoleiddio a gwerthuso'r cynlluniau ac nid yw hynny wedi'i bennu eto. Bydd hwn yn fater ar gyfer ymgynghori a thrafod mwy manwl.

Goblygiadau ariannol y darpariaethau yng Nghymru

30. A allwch chi roi manylion unrhyw waith rydych chi wedi'i wneud er mwyn asesu costau'r darpariaethau i Gymru, ar gyfer Llywodraeth Cymru a chyrrff perthnasol eraill fydd yn gorfod talu'r costau?

Bydd y rhaglenni ar y cyd sy'n datblygu Cynllun Dychwelyd Ernes (DRS) a Chyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr (EPR) yn cynnwys asesiad effaith rheoleiddiol sy'n nodi costau gweithredu a chynnal y cynlluniau hyn. Caiff hyn ei fireinio wrth i'r opsiynau a ffeffrir ddod i'r amlwg ac wrth i fanylion y ddau gynllun gael eu llunio.

Yn gyffredinol, dylai EPR a DRS fod yn niwtral o ran cost i arian cyhoeddus gyda'r cynlluniau'n ceisio adennill eu costau drwy'r ffioedd a'r taliadau a fydd yn daladwy gan y diwydiant. Bydd hyn yn cynnwys costau i dalu am oruchwylio rheoleiddiol drwy fonitro a gorfodi cydymffurfiaeth. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod bod costau cychwynnol i'r ddau gynllun, i gefnogi hyn mae cyllideb Trysorlys EM ar 11 Mawrth 2020 wedi dyrannu £700,000 ar gyfer gwaith TGCh cychwynnol ar EPR ar gyfer deunydd pacio.

Mewn perthynas â chymal 70 a Rhan 2 o Atodlen 12, bydd swyddogion yn gwneud gwaith pellach mewn perthynas ag amcangyfrifiadau cost ond mae asesiad rhagarweiniol yn dangos y bydd y costau'n fach iawn heb unrhyw gostau parhaus ar wahân i gostau cyfieithu.

Mae'r diwygiadau i ardollau ac ardrethi draenio tir yn cryfhau sefyllfa Llywodraeth Cymru a Cyfoeth Naturiol Cymru sy'n gweinyddu Byrddau Draenio Mewnol yng Nghymru, gan ddarparu mecanwaith felly ar gyfer cymhwyso ardollau ac ardrethi draenio cywir.

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol yn deillio o'r pwerau a roddir i Weinidogion gan y darpariaethau cemegion gan nad oes rhaid i Weinidogion eu harfer. Nid yw'r darpariaethau'n creu rhwymedigaethau newydd ond yn rhoi pwerau i ddiwygio'r Rheoliadau REACH presennol. Pan fydd Gweinidogion yn penderfynu arfer y pwerau hyn byddai asesiad o'r goblygiadau ariannol yn cael ei wneud ar y pryd. Gallai hyn arwain at gostau ariannol neu arbedion.

Cyfeiriwch at gwestiwn 29 mewn perthynas â chostau i gwmnïau dŵr a/neu garthffosiaeth o ran bodloni'r gofynion ar gyfer cynigion ar y cyd, cynlluniau sychder rheoli adnoddau dŵr, a chynlluniau rheoli draenio a charthffosiaeth.

Eitem 7

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon